

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
Τηλ. 210.7272.314-317, Fax 210.7272310
ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 – Τ.Κ. 115 21 ΑΘΗΝΑ
GREECE
e-mail: ierapostoli@apostoliki-diakonia.gr

Πάντα τὰ ἔθνη

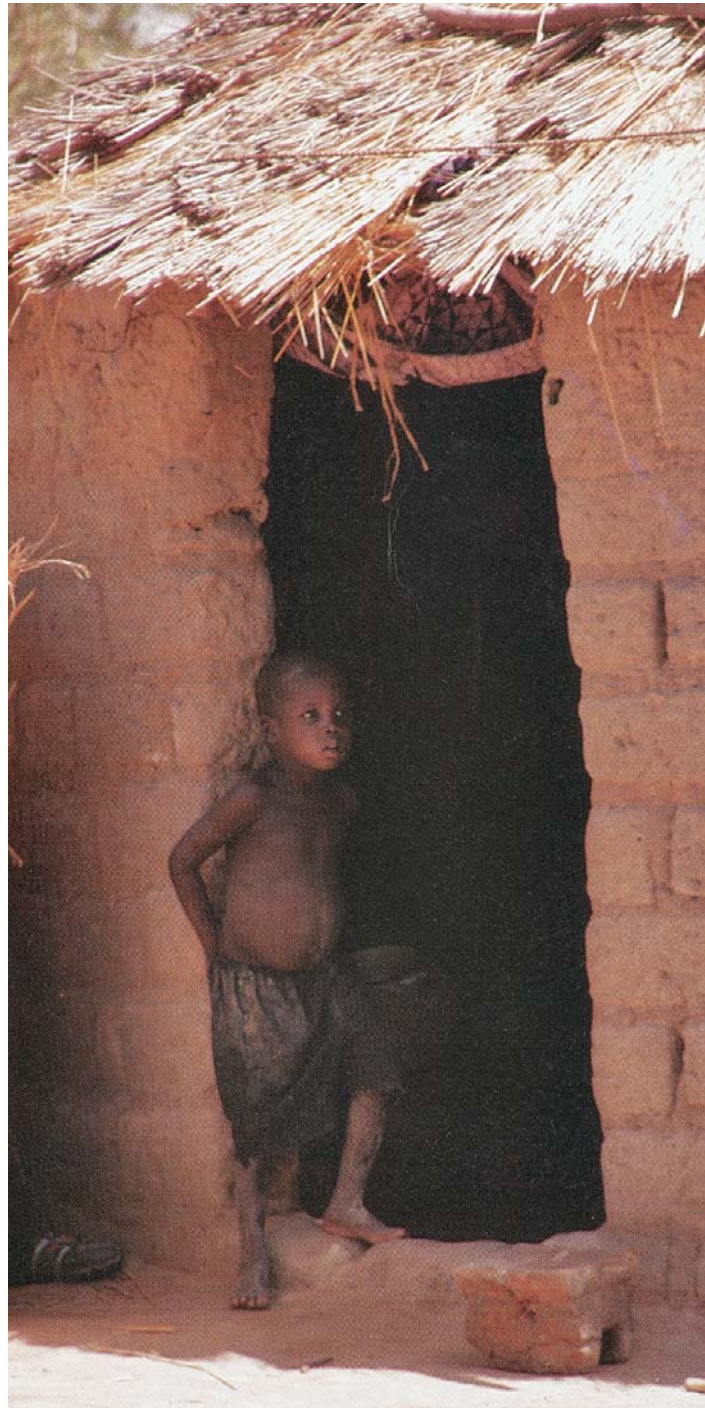
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ
ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΤΟΣ ΚΖ΄
ΤΕΥΧΟΣ 106
ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ
ΙΟΥΝΙΟΣ 2008

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τακ. Γραφεῖο
Κ.Ε.Μ.Π.Α.
Αριθμός Άδειας
9

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1/2007 ΚΕΜΠΑ.
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 3536

Ήξω από μία μπουκαρού στο Β. Καμερούν ένας μικρός είχε ξεχωρίσει από τ' ἄλλα παιδιά. Γιόρταζαν τή θεμελίωση μιᾶς νέας Ἐκκλησίας στο χωριό τους.

Δέν ξέρω γιατί, ἀλλήλᾳ τούτη ἡ εἰκόνα τράβηξε τήν προσοχή μου. Ήμεινα νά τόν παρακολουθῶ ἀπό μακριά... Ήμοιαζε τό ὕφος του σάν νά μὴν ἦταν τῆς ἡλικίας του. Σάν κάτι νά τόν ἀπασχολοῦσε... Κι αὐτή ἡ πόρτα τῆς καλύβας... ἓνα μαῦρο πλῆσιον νά τόν ζώνει καί νά δίνει στήν παρουσία του ἓνα παράξενο φῶς μέσα στή σκιά! Δέν θέλησε νά ἔλθει μαζί μας... ἔμεινε ἀπόμακρος λές καί τοῦ εἶχαν πει: «νά φυλᾶς τό ἄδειο τῆς καλύβας...».

Ήμεινε μέχρι πού ἡ ἀπορία μου μέ ἔκανε νά τόν πλησιάσω.

«Ήλα κοντά μας, μὴν φοβᾶσαι», τοῦ εἶπα, μέ ὅποιον τρόπο μποροῦσα κι ὅσο πιο σιγά γινόταν.

«Δέν θέλω νά ἔλθω μαζί σας, γιατί στήν Ἐκκλησία πού θά φτιάξετε θά ἴναι πάντα ὁ Χριστός ἐσταυρωμένος... ὅπως καί στήν ἄλλη Ἐκκλησία στο διπλανό χωριό... δέν θέλω νά βλέπω τόν Χριστό νά πονάει στόν Σταυρό...».

«Δέν ἔχεις ἀκούσει ποτέ νά λήμε Οὐάνα Ντιρουέγκο;».

Ήταν μεσημέρι... ὁ ἥλιος στό κατακόρυφο... μαζεύτηκαν καί τ' ἄλλα παιδιά κοντά μας... καί ἀρχίσαμε νά μιᾶμε γιά τήν Ἀνάσταση στίς παιδικές καρδιές... στή μέση τῆς ἐρήμου...

«Οὐάνα Ντιρουέγκο!!!»

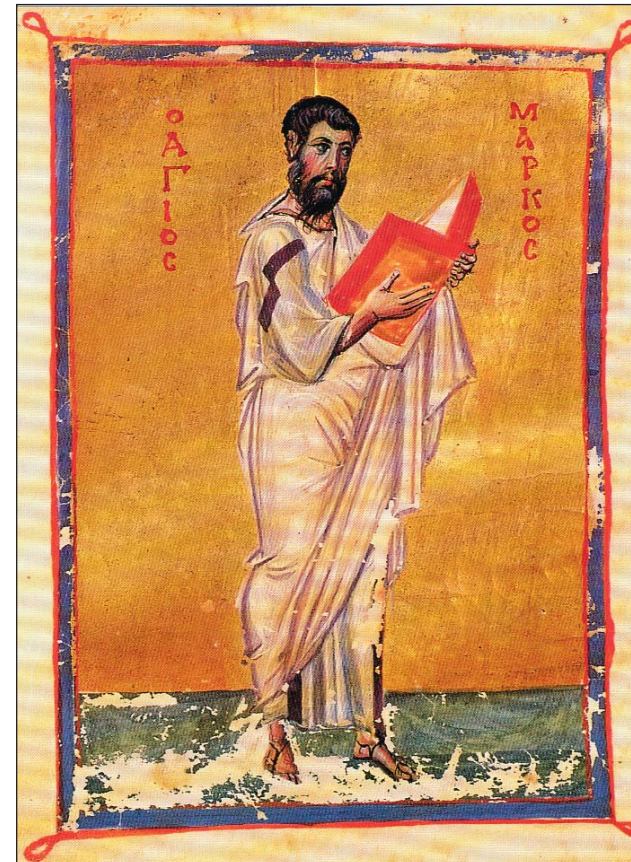
πού στή γλώσσα τῶν Τιπουρί σημαίνει:

«Χριστός Ἀνέστη»

Πάσχα 2008

† ὁ Κ. Γρ.

ΤΟ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗ ΜΑΡΚΟΥ

Ὁ ἅγιος εὐαγγελιστής Μάρκος, ὅπως φαίνεται ἀπό τίς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων (12,12 καί 25· 13,5 καί 13· 15,37), λεγόταν πρῶτα Ἰωάννης. Ὀνομάστηκε ὅμως καί Μάρκος κατά τή συνήθεια τῆς ἐποχῆς νά παίρνουν οἱ Ἰουδαῖοι καί ἓνα δεύτερο ὄνομα ἐλληνικό ἢ ρωμαϊκό.

Ήταν γιός τῆς εὐπορῆς χριστιανῆς Μαρίας, πιθανότατα χήρας, στό εὐρύχωρο σπίτι τῆς ὁποίας, στά Ἱεροσόλυμα, συναθροίζονταν γιά τή λατρεία τοῦ Θεοῦ οἱ πρῶτοι πιστοί (Πράξ. 12,12 κ. ἔ). Ἐκεῖ προφανῶς γνωρίστηκε ὁ Μάρκος μέ τόν ἀπόστολο Πέτρο ἀπό τόν ὁποῖο, καθὼς φαίνεται, διδάχθηκε τή χριστιανική πίστη. Γι' αὐτό καί ὁ κορυφαῖος μαθητής τοῦ Ἰησοῦ τόν ἀποκαλεῖ «*υἰόν*» του (Α' Πέτρ. 5,13).

Μοιλονότι, σύμφωνα μέ τόν Παπία Ἱεραπόλεως, ὁ Μάρκος «*οὔτε... ἤκουσε τοῦ Κυρίου, οὔτε παρηκολούθησεν αὐτῷ*» (Εὐσεβίου, Ἐκκλ. Ἱστορία Γ' 39), ὁρισμένοι ἐρμηνευτές πιθανολογοῦν ὅτι στό σπίτι τῆς Μαρίας τελέστηκε ὁ Μυστικός Δείπνος καί ὅτι ὁ γιός τῆς Μάρκος ἦταν τόσο ὁ ἄνθρωπος ὁ «*κεράμιον ὕδατος βαστάζων*» (Μάρκ. 14,13), πού ἔδειξε τό «*ἀνώγειον μέγα ἐστρωμένον ἔτοιμον*» (Μάρκ. 14,15) στούς σταλμένους γιά τήν προετοιμασία τοῦ δείπνου μαθητές, ὅσο καί ὁ νεαρός ὁ «*περιβεβλημένος σινδόνα ἐπί γυμνοῦ*», πού, κατά τή σύλληψη τοῦ Κυρίου στόν κῆπο τῆς Γεθσημανή, κινδύνεψε νά συλληφθεῖ κι αὐτός ὡς μαθητής Του, ἀλλήλᾳ κατόρθωσε νά διαφύγει «*καταλιπὼν τήν σινδόνα*» (Μάρκ. 14, 51-54).

Σύμφωνα μέ τήν ἐκκλησιαστική παράδοση, ἀλλήλωσε, ἦταν καί ὁ Μάρκος ἓνας ἀπό τοὺς ἑβδομήντα μαθητές τοῦ Χριστοῦ: «*...ἐτύχανεν εἷς ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα δύο...*» (Ἐπιφάνιος, Κατά αἰρέσεων 51,6). «*Μάρκος οὖν καί Λουκᾶς, ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα καί δυοῖν ὄντες, Παῦλῳ τῷ ἀποστόλῳ εὐηγγελίσαντο*» (Διάλογος Ἀδαμαντίου περί τῆς ὀρθῆς πίστεως 1,5).

Ὁ Μάρκος συνεργάστηκε μέ τοὺς πρωτοκορυφαίους ἀποστόλους Πέτρο καί Παῦλο στή διάδοση τοῦ εὐαγγελίου. Στή διήγηση τῶν Πράξεων τόν βλέπουμε πρῶτα - πρῶτα νά φεύγει ἀπό τήν Ἱερουσαλήμ γιά τήν Ἀντιόχεια, ἀκολουθώντας τόν Βαρνάβα, τοῦ ὁποίου ἦταν «*ἀνεψιός*» (Κοθ. 4,10), καί τόν Παῦλο (Πράξ. 12,25). Πῆρε μέρος στήν πρώτη ἱεραποστολική περιοδεία τῶν δύο ἀποστόλων, τό καλοκαίρι τοῦ 45, κατά τήν ὁποία κήρυξαν στήν Κύπρο. Ὅταν ὅμως ἐκεῖνοι πέρασαν ἀπό

τήν Πάφο στήν Πέργη τῆς Παμφυλίας (Μικρά Ἀσία), τό φθινόπωρο τοῦ ἴδιου ἔτους, ὁ Μάρκος τοὺς ἄφησε καί γύρισε στά Ἱεροσόλυμα (Πράξ. 13,13). Ἐκεῖ ἀσφαλῶς συνάντησε τόν ἀπόστολο Πέτρο, τόν ὁποῖο θά ἀκολούθησε πρῶτα στήν Ἀντιόχεια (Γαλ. 2,11) καί ἔπειτα, γιά δύο περίπου χρόνια (45-47) – ὅσο δηλαδή ὁ Βαρνάβας καί ὁ Παῦλος περιόδευαν στή Λυκία, στήν Πισιδία, στήν Παμφυλία καί στή Λυκαονία (Πράξ. 13,14 κ.έ.)–, στήν ἱεραποστολική πορεία του γιά τήν ἐπίσκεψη τῶν χριστιανῶν πού ζοῦσαν σκορπισμένοι στόν Πόντο, στή Γαλιατία, στήν Καππαδοκία, στήν Ἀσία καί στή Βιθυνία (Α΄ Πέτρ. 1,1-2).

Τό 49, ὅταν ὁ Παῦλος πρότεινε στόν Βαρνάβα νά πραγματοποιήσουν δεύτερη ἱεραποστολική περιοδεία στίς πόλεις ὅπου εἶχαν κηρύξει πρῶτα τό λόγο τοῦ Θεοῦ, ὁ Βαρνάβας θέλησε νά πάρει μαζί καί τόν ἀνηψιό του. Ὁ Παῦλος ὁμως διαφώνησε, ἐπειδή ὁ Μάρκος τοὺς εἶχε ἐγκαταλείψει, ὅπως εἶπαμε, στήν Παμφυλία καί εἶχε διακόψει τή συνεργασία μαζί τους. Ἔτσι, τελικά, ὁ Παῦλος ξεκίνησε γιά τήν περιοδεία του μέ συνοδό τόν Σίλλα, ἐνῶ ὁ Βαρνάβας μέ τόν Μάρκο ἐπέστρεψε στήν Κύπρο (Πράξ. 15,36-40).

Οἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων δέν παρέχουν καμιά πληροφορία γιά τή δράση τοῦ Βαρνάβα καί τοῦ Μάρκου στήν Κύπρο κατά τή δεύτερη μετάβασή τους στό νησί. Σύμφωνα μέ μεταγενέστερες (4ου-11ου αι.) ἐκκλησιαστικές παραδόσεις, ὁ Βαρνάβας ἀναδείχθηκε πρῶτος ἐπίσκοπος Κύπρου καί, ἀφοῦ χειροτόνησε ἐπισκόπους στά μεγάλα κέντρα, ἀναχώρησε, συνοδευόμενος πάντοτε ἀπό τόν Μάρκο, γιά νά κηρύξει τό εὐαγγέλιο στήν Ἀλεξάνδρεια τῆς Αἰγύπτου, στό Μεδιόλανο τῆς Β. Ἰταλίας καί στή Ρώμη (βλ. Μ.Σ.Π., *Ὁ ἀπόστολος Βαρνάβας, ἰδρυτής τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, καί τό ἱεραποστολικό του ἔργο*, «Πάντα τά Ἔθνη» τ. 82/2002, σ. 13).

Ἄν στήν Κύπρο ὁ Βαρνάβας ἦταν ἐκεῖνος πού εἶχε τήν πρωτοβουλία τῆς ἱεραποστολικῆς δράσης, στήν Αἴγυπτο, ἀντίθετα, πρωτοστάτησε ὁ Μάρκος. Ὁ Βαρνάβας, ἀλλῶστε, δέν ἄργησε νά ἀναχωρήσει γιά ἱεραποστολή σέ ἀλλοίους τόπους καί τελικά νά ἐπιστρέψει στή μεγαλόνησο, ὅπου καί μαρτύρησε, κατά τήν παράδοση, στίς 11 Ἰουνίου τοῦ 57. Ἀρχικά ὁ Μάρκος κήρυξε τόν Χριστό στήν Κυρήνη, πιστοποιώντας τήν ἀλήθεια

τοῦ κηρύγματός του μέ πολλὰ θαύματα. Ἀπό ἐκεῖ, ὑπερ᾽ ἀπό θεία ἀποκάλυψη, πῆγε μέ πλοῖο στήν Ἀλεξάνδρεια. Ἀποβιβάστηκε σ' ἕναν τόπο πού λεγόταν Μενδίδιον (ἢ Μένδιον ἢ Βενδήδιον), ὅπου ἀργότερα (368-370) ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἔχτισε ναό, καί ἔμεινε στή συνοικία Καπίτωνος.

Περνώντας μιά μέρα ἀπό τοὺς δρόμους τῆς πόλης, μπῆκε στό ἐργαστήρι κάποιου τσαγκάρη («*παιλιογράφου*»), πού λεγόταν Ἀννιανός, γιά νά διορθώσει τό ὑπόδημά του. Τήν ὥρα πού τό διόρθωνε ὁ Ἀννιανός πηλῆγε σέ τό χέρι του μέ τή βελόνα. Καθώς πόνεσε πολύ, ἀναφώνησε: «*Εἰς Θεός!*». Παίρνοντας ἀφορμή ἀπό τήν ἀναφώνησή του ὁ Μάρκος, ἀφοῦ πρῶτα τοῦ γιάτρεψε θαυματουργικά τό πηλωμένο χέρι, τοῦ κήρυξε τή χριστιανική ἀλήθεια, ἀποδεικνύοντας ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Μεσσίας καί Σωτήρας τοῦ κόσμου, τόν ὁποῖο προανήγγειλαν οἱ θεῖες Γραφές. Ὁ τσαγκάρης ὁμολόγησε πῶς εἶχε πλήρη ἄγνοια τῶν Γραφῶν· μόνο τήν Ἰλιάδα καί τήν Ὀδύσσεια εἶχε ἀκούσει «*καί ὅσα σοφίζονται οἱ τῶν Αἰγυπτίων παῖδες*». Τότε ὁ Μάρκος τοῦ ἀνέπτυξε μέ μεγαλύτερη σαφήνεια καί περισσότερες λεπτομέρειες ὅσα ἀφοροῦσαν τόν Χριστό. Ὁ Ἀννιανός πίστεψε καί βαπτίστηκε μαζί μ' ὅλη του τήν οἰκογένεια. Στή συνέχεια πίστεψαν καί πολλοί ἄλλοι κάτοικοι τῆς περιοχῆς.

Ἔτσι ὁ εὐαγγελιστής ἔβαλε τίς βάσεις τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας ἀναδείχθηκε πρῶτος ἐπίσκοπος. Τό ἔργο του, σύμφωνα μ' ὅλες τίς ἐνδείξεις, τό ἄρχισε ἀπό τόν ἐλληνικό πληθυσμό τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅπως φανερώνουν καί τά ὀνόματα τῶν πρώτων ἐπισκόπων τῆς πόλης. Ἐπειδή ὁμως πολύ σύντομα ξεσηκώθηκαν οἱ εἰδωλολάτρες, ὁ ἅγιος ἀποφάσισε ν' ἀπομακρυνθεῖ προσωρινά στήν Κυρηναική, ἀφοῦ πρῶτα χειροτόνησε τόν Ἀννιανό ἐπίσκοπο Ἀλεξανδρείας, τρεῖς πρεσβυτέρους, τοὺς Μιλαῖο, Σαβίνο καί Κέρδωνα, ἑπτὰ διακόνους καί ἄλλους ἑνδεκά κληρικούς. Τίς πληροφορίες αὐτές, πού προέρχονται ἀπό τό Μαρτύριό του, τίς ἐπιβεβαιώνει ὁ Εὐσέβιος Καισαρείας, γράφοντας: «*Τοῦτον δέ Μάρκον πρῶτον, φασίν, ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου σπειλάμενον, τό Εὐαγγέλιον, ὃ δὴ καί συνεγράψατο, κηρύξαι, Ἐκκλησίας τε πρῶτον ἐπ' αὐτῆς Ἀλεξανδρείας συστήσασθαι... Πρῶτος μετά Μάρκον τόν ἀπόστολον καί εὐαγγελιστήν τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παροικίας Ἀννια-*

νός τήν λειτουργίαν διαδέχεται, ἀνὴρ θεοφιλῆς ὢν καί τά πάντα θαυμάσιος» (Ἐκκλ. Ἱστορία Β΄ 24).

Τήν ἀνοιξη τοῦ 61 ὁ Μάρκος πῆγε στή Ρώμη καί συνάντησε τόν φυλακισμένο Παῦλο, τοῦ ὁποῖου ἀνέλαβε νά ἐκπληρώσει κάποιαν ἀποστολή στίς Μικρασιατικές Ἐκκλησίες, ὅπως δείχνει ἕνα χωρίο τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἀποστόλου πρὸς τοὺς Κολοσσαεῖς –*ἀσπάζεται ὑμᾶς... Μάρκος ὁ ἀνεψιός Βαρνάβα, περί οὗ ἐλάβετε ἐντολὰς· ἐάν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν*» (4, 10)– καί ἕνα ἄλλο τῆς ἐπιστολῆς του πρὸς τόν Φιλήμονα, ὅπου περιλαμβάνει τόν Μάρκο στοὺς «*συνεργούς*» του (1,24). Τό 66 πάλι, κατά τήν δεύτερη φυλάκισή του στή Ρώμη, ὁ Παῦλος γράφει στόν μαθητή του Τιμόθεο νά φέρει μαζί του ἀπό τή Μικρά Ἀσία καί τόν Μάρκο, καθὼς, ὅπως ἀναφέρει χαρακτηριστικά, τοῦ εἶναι «*εὐχρηστος εἰς διακονίαν*» (Β΄ Τιμ. 4,11), καί μάλιστα, κατά τήν ἔρμηνεία τοῦ Ζιγαβνοῦ, «*οὐκ εἰς διακονίαν σωματικὴν, ἀλλ' εἰς εὐαγγελικὴν*». Ἡ μαρτυρία αὐτή γιά τόν Μάρκο δείχνει τή σπουδαιότητα τῆς ἀποστολικῆς του δράσης. Πραγματικά, καθὼς φαίνεται, ἦρθε τότε πάλι στή Ρώμη καί πιθανότατα, μέ ἐντολή τοῦ Παύλου, πῆγε γι' ἄλλη μιά φορά στίς Ἐκκλησίες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, φτάνοντας ὡς τοὺς τόπους ὅπου κήρυσσε ὁ ἀπόστολος Πέτρος.

Ἐπιστρέφοντας ἀργότερα στήν Αἴγυπτο, διαπίστωσε μέ ἱκανοποίηση πῶς οἱ χριστιανοί τῆς Ἀλεξανδρείας εἶχαν αὐξηθεῖ καί ἰδρύσει τόν πρῶτο ναό στήν παραθαλάσσια συνοικία Βουκολίων. Ἀμέσως ἄρχισε καί πάλι νά ἐργάζεται δραστήρια γιά τήν ἐξάπλωση τοῦ εὐαγγελίου, ἀλλὰ οἱ εἰδωλολάτρες ξεσηκώθηκαν καί ἀποφάσισαν νά τόν θανατώσουν. Ἔτσι, τήν Κυριακή τοῦ χριστιανικοῦ Πάσχα καί τῆς δικῆς τους ὀργαστικῆς ἑορτῆς τοῦ Σεράπιδος, ἄγνωστο ποιοῦ ἀκριβῶς ἔτους, ἐπιτέθηκαν ἐξαλλοί ἐναντίον τῶν χριστιανῶν, πού ἦταν συγκεντρωμένοι στό ναό τους. Ὁ εὐαγγελιστής τελοῦσε τή θεία Μυσταγωγία. Ὁρμησαν καταπάνω του, τόν ἔδεσαν ἀπό τόν τράχηλο καί, ἀφοῦ τόν ὑπέβαλαν σέ φρικτά βασανιστήρια, τόν ἔσυραν στοὺς δρόμους τῆς Ἀλεξανδρείας. Τελικά, αἰμόφυρτο, τόν φυλάκισαν. Τήν ἄλλη μέρα, Δευτέρα τοῦ Πάσχα, τόν ἔβγαλαν ἀπό τή φυλακή καί ἄρχισαν νά τόν σέρνουν πάλι βάνουσα

σ' ὅλη τήν πόλη, ὥσπου παρέδωσε τό πνεῦμα του στόν Κύριο. Οἱ χριστιανοί παρέλαβαν τό σκῆνωμά του καί τό ἐνταφίασαν σέ γειτονικό χωριό, ὅπου ἀργότερα οἰκοδομήθηκε ναός. Τό 828 Ἑνετοὶ ἔμποροι μετέφεραν τό ἀποστολικό λείψανο στή Βενετία. Ἀπό τότε ὁ εὐαγγελιστής Μάρκος ἔγινε προστάτης τῆς πόλης, στήν ὁποία ἀπ' τό 976 ὡς τό 1701 οἰκοδομήθηκε ὁμώνυμος μεγαλοπρεπῆς ναός.

Καθολική κατέστησε τήν ἱεραποστολική του δράση ὁ ἅγιος Μάρκος μέ τή σύνταξη τοῦ Εὐαγγελίου του, πού γράφτηκε μεταξύ τοῦ 63 καί τοῦ 70 καί πού διασώζει κυρίως –ἀλλὰ ὄχι ἀποκλειστικά– τό κήρυγμα τοῦ ἀποστόλου Πέτρου. Γι' αὐτό ὁ Παπίας Ἱεραπόλεως (ὁπ. π.) καί ὁ ἅγιος Εἰρηναῖος Λουγδούνου (Κατά Αἰρέσεων Γ΄ 1) τόν ἀποκαλοῦν «*ἐρμηνευτήν*» τοῦ Πέτρου. Ἔχει, μάλιστα, πρόσφατα ἀποδειχθεῖ, ὅτι τό Εὐαγγέλιο τοῦ Μάρκου προηγήθηκε τῶν ἄλλων δύο Συνοπτικῶν Εὐαγγελίων (τοῦ Ματθαίου καί τοῦ Λουκά) καί ὅτι ἀποτελεῖ μία ἀπό τίς πηγές τους. Ἀξιοσημείωτο εἶναι τό ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Μάρκος χαρακτηρίζει τό σύγγραμμά του, ἤδη ἀπό τήν πρώτη του φράση, ὡς «*εὐαγγέλιον Ἰησοῦ Χριστοῦ*», ἔχοντας τήν ἐπίγνωση ὅτι μεταφέρει τό χαρμόσυνο μήνυμα (εὐ-αγγέλιο) τοῦ Κυρίου στόν κόσμο.

Στό ἔργο του ὁ εὐαγγελιστής καταγράφει ὄχι τόσο τή διδασκαλία ὅσο τίς θαυματουργικές πράξεις τοῦ Ἰησοῦ. Αὐτές οἱ πράξεις ἀποδεικνύουν τή μεσσιανική Του ἐξουσία ὡς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, μέ τήν ὁποία κατανικά τίς δαιμονικές δυνάμεις καί ἐλευθερώνει τοὺς ἀνθρώπους ἀπό τήν κυριαρχία τους. Ἀποκορύφωμα τῶν ἐπίγειων πράξεων τοῦ Θεανθρώπου εἶναι ἡ ἐκούσια πορεία Του πρὸς τό πάθος καί τό σταυρό, ὅπου θριαμβεύει ἡ θεία ἀγάπη ἀπέναντι στό θάνατο καί τό διάβολο μέ τήν Ἀνάσταση.

Μέ τό Εὐαγγελίό του ὁ Μάρκος ἀποσκοπεῖ στό νά δείξει ὅτι οἱ ἐπαγγελίες τοῦ Θεοῦ γιά τή σωτηρία τῆς ἀνθρωπότητας πραγματοποιήθηκαν στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ καί ὅτι Ἐκεῖνος ἔπαθε σύμφωνα μέ τίς Γραφές, ἀναστήθηκε καί ἀναλήφθηκε, ἀλλὰ θά ἐπανέλθει γιά νά κρίνει τόν κόσμο· γι' αὐτό οἱ ἄνθρωποι προτρέπονται νά μετανοήσουν καί νά πιστεψουν.

Μ.Σ.Π.

«Ὁ Θεός ἐποίησεν ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων» καί εἶναι χρέος τῆς Ἐκκλησίας, ἱερέων καί πιστῶν, νά ἀπλώσουν τήν Ὁρθόδοξη μαρτυρία στήν οἰκουμένη, νά φανερῶσουν τό μυστήριό τῆς Ἐνσάρκωσης σ' ὅλους τοὺς λαούς, νά μετάσχουν στή ζωντανή παρουσία τοῦ Χριστοῦ στόν κόσμο. Σάν τοὺς προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πού εἶχαν τή θεία ἐντολή «ἐκριζοῦν καί κατασκάπτειν καί ἀπολλύειν καί ἀνοικοδομεῖν καί καταφυτεύειν» ὀφείλουν νά ἐκριζώσουν τόν παλαιό ἄνθρωπο ἀπό τίς ψυχές τῶν κατηκουμένων, νά μεταμορφώσουν, νά ἀνακαινίσουν, νά σαρκώσουν τόν Χριστό σ' ὅλους τοὺς λαούς «ἕως ἐσχάτων τῆς γῆς».

Ἐχοντας μέσα μου τήν αἴσθησή τῆς εὐθύνης, ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας, θέλησα νά γνωρίσω ἀπό κοντά τό ἔργο τῆς ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς, νά βοηθήσω, μέ τίς ἐλάχιστες δυνάμεις μου, ὅσους διακονοῦν στήν “πρώτη γραμμή”, νά προσθέσω μία μικρή ψηφίδα στό μεγάλο ψηφιδωτό τῆς ἱεραποστολῆς, ἡ ὁποία προετοιμάζει τή δημιουργία ἑνὸς νέου κόσμου, τοῦ κόσμου τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Ἐκινήσαμε γιά τή Μαδαγασκάρη καί μετά ἀπό πολὺν πτήση φτάσαμε μέ καθυστέρηση δύο καί πλέον ὥρων, προχωρημένη νύχτα, στήν πρωτεύουσα Ἀνταναναρίβο. Ὁ ἐπίσκοπος Μαδαγασκάρης κ. Ἰγνάτιος περίμενε ὑπομονετικά στό ἀεροδρόμιο καί μία ὥρα μετά βρισκόμασταν στήν Ὁρθόδοξη ἱεραποστολή, στήν Ἀθασούρα, μερικά χιλιόμετρα ἔξω ἀπό τήν πρωτεύουσα. Εὐχάριστη ἐκπλήξη τά πεντάκαθαρα δωμάτια, τά σιδερωμένα σεντόνια, τό ζεστό νερό. Εἶχαμε ἔλθει ἔτοιμες νά ὑποστοῦμε τίς πιό ἀντίξοες συνθήκες. Βρεθήκαμε σέ καλὰ ὀργανωμένο καί νοικοκυρεμένο περιβάλλον.

Πολύ πρῶνί μᾶς ξύπνησαν, μαζί μέ τίς ὀλοφώτινες ἀκτίνες τοῦ ἡλίου πού σεργιάνιζαν νωχελικά στό δωμάτιο, χαρούμενες παιδικές φωνές. Κάτω στήν αὐλή, μέ τάξη καί πειθαρχία, βαλμένα στή σειρά ἀπό τοὺς ντόπιους σπουδαστές τοῦ θεολογικοῦ σεμιναρίου, ἴσα μέ χίλια τετρακόσια παιδιά περνοῦσαν ἕνα-ἕνα μπροστά ἀπό τίς κυρίες πού γέμιζαν τίς κοῦπες τους μέ ἀχνιστό γάλα καί τά φιλοδωροῦσαν μέ μπισκότα ἢ καραμέλες. Τίς ἐπόμενες ἡμέρες θά συμμετείχαμε κι ἐμεῖς σ' αὐτή τή διαδικασία.

Τά παιδιά πού ἔρχονταν γιά τό γάλα δέν ἀνῆκαν

Ὀδοιπορικό στήν ἱεραποστολή τῆς Μαδαγασκάρης

ὄλα σέ Ὁρθόδοξες χριστιανικές οἰκογένειες. Τό μόνο κριτήριο γιά τή συμμετοχή στό συσσίτιο ἦταν ἡ φτώχεια. Καί αὐτά τά παιδιά ἦταν πιό φτωχά κι ἀπ' τό χορτάρι. Μᾶς κοίταζαν μέ τά μεγάλα, λαμπερά, ἐκφραστικά τους μάτια, μᾶς χαμογελοῦσαν ντροπαλά ἢ παιχνιδιάρικα, μᾶς χαιρετοῦσαν “μαναόνα” καί μᾶς εὐχαριστοῦσαν “μ' σότσα”. Ἦταν ντυμένα μέ ὅ,τι εἶχαν καί τά περισσότερα ἦταν ξυπόλυτα.

Ξυπόλυτοι ἔρχονταν πολλοί, ἀμέσως μετά τό συσσίτιο καί στό ναό, πού πλημμύριζε ἀπό τίς μελωδίες τους. Ἐψηθῆσαν σάν ὀρμητικός ποταμός ὄλοι μαζί, τά παιδιά τοῦ σεμιναρίου, οἱ νεαροί ὑποψήφιοι ἱερεῖς καί οἱ πιστοί, στή γλώσσα τους, τά Μαθαγκάσι, μέ φωνές δυνατές, γλυκόνες, ἔψηθῆσαν «Τούμπου ο μαμιντράφου», «Κύριε ἐλέησον», θριαμβευτικά, ἐνθουσιασμένοι πού ἡ Ὁρθοδοξία εἶχε διευρύνει τοὺς ὀρίζοντές τους, τοὺς ἀπάλλησσε ἀπό τόν βραχνά τοῦ θανάτου, τοὺς μπόλιαζε μέ τήν ἐλπίδα τῆς ἀνάστασης.

Εἰς τύπον Χριστοῦ, ὁ ἐπίσκοπος Ἰγνάτιος, μεριμνοῦσε νά ἀνακουφίσει τό ἀσφυκτικό παρόν τους ἀπό τή μέγγενη τῆς φτώχειας, τῆς ἀσιτίας, τῆς ἀνείχειας. Μία φορά τήν ἐβδομάδα περνοῦσαν ὄλοι αὐτοί οἱ κοπιῶντες καί πεφορτισμένοι, Ὁρθόδοξοι καί μή, καί ἔπαιρναν φασόλια, ρύζι, φακές, ἀλεύρι, ζάχαρη, ἀλάτι, σαπούνια... Ἦταν τόσο φτωχοί πού ἔρχονταν μέ ἀξιοθρήνητες τρύπιες νάιλον σακούλες, δεμένες μέ κόμπους γιά νά μή σπέρνουν τά φασόλια ἢ τό ρύζι στό δρόμο. Δέχονταν τά τρόφιμα

Ἐπίσκεψη σέ γειτονικό χωριό.

μέ μάτια γεμάτα εὐγνωμοσύνη. Ματιές καί χαμόγελα ἀπό ὅπου ξεχείλιζαν τά αἰσθήματα. Μ' ἕναν περίεργο τρόπο αὐτοί οἱ τόσο φτωχοί καί ταλαιπωρημένοι ἄνθρωποι φαίνονταν εὐτυχισμένοι. Ἴσως τήν ἔνδεια τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν ἀναπλήρωνε ὁ πλοῦτος τῶν αἰσθημάτων...

Στόν χρόνο πού μείναμε στή Μαδαγασκάρη, δύο φορές ἐπισκεφθῆκαμε κοντινά χωριά, πού οἱ κακοτράχαλοι δρόμοι τά ἔκαναν μακρινά. Μᾶς ὑποδέχονταν πάντα μέ φιλόφρονα διάθεση, μέ συγκινημένα φωτεινά χαμόγελα.

Μία φορά τήν ἐβδομάδα οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἐπισκοπῆς μοιράζουν γάλα καί τρόφιμα στοὺς φυλακισμένους καί σέ τακτά χρονικά διαστήματα ἄλλα εἶδη πρώτης ἀνάγκης. Τί πανηγύρι χαρᾶς γίνεται κάθε φορά! Προσπαθοῦν νά ἐπικοινωνήσουν μαζί μας μέ σκόρπιες ἀγγλικές καί γαλλικές λέξεις καί μέ κάθε τρόπο ἐκδηλώνουν τήν εὐγνωμοσύνη τους.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος προσπαθεῖ, μέ τή βοήθεια ὄλων, νά προλάβει τίς ἀνάγκες τοῦ ποιμνίου του, βοηθᾷ τίς ἄπορες οἰκογένειες, τά μοναχικά ἄτομα, τοὺς ἀρρώστους, τοὺς γέροντες. Γι' αὐτούς τοὺς τελευταίους εἶναι ἤδη ἔτοιμο τό κτίριο τοῦ γηροκομείου. Τό ἐγκαινίασε ὁ Μακ. Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεόδωρος κατά τήν πρόσφατην ἐπίσκεψή του στή Μαδαγασκάρη.

Τό ἐπόμενο ἴδρυμα πού ἐτοιμάζεται εἶναι ἕνα ὀρφανοτροφεῖο πού θά στεγάσει παιδιά πού εἶναι μόνα. Ἐχουν ἤδη κτισθεῖ καί συνεχίζουν νά κτιζοῦνται σχολεῖα, καθὼς ἡ μόρφωση μπορεῖ νά ἐξασφαλίσει ἕνα καλύτερο μέλλον στά παιδιά τῆς Μαδαγασκάρης.

Τό κοινωνικό καί φιλάνθρωπικό ἔργο εἶναι μία μόνο ὄψη τῆς δραστηριότητας τῶν ἀνθρώπων τῆς ἱεραποστολῆς. Καταγίνονται μέ αὐτό γιατί ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι δυνατόν ν' ἀδιαφορεῖ γιά τήν κραυγή ἀπόγνωσης τῶν μελῶν της, νά μήν γιατρεύει πληγές, νά μήν ποτίζει τόν διψασμένο, νά μήν ἀνακουφίζει τοὺς ἀνθρώπους ἀπό τόν πόνο καί τή δυστυχία. Τό πιό σημαντικό, αὐτό στό ὁποῖο δίνεται ἰδιαίτερη ἔμφαση, εἶναι τό πνευματικό ἔργο. Ἡ ἀνάπτυξη τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας μέ σεβασμό στήν ιδιαιτερότητα τοῦ λαοῦ τῆς Μαδαγασκάρης, στήν ταυτότητά του, στά ἤθη καί τά ἔθιμά του, στίς παραδόσεις του. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μέ ἰθαγενεῖς ἱερεῖς καί διακόνους καί μέ πλῆθος ναῶν, πού χτίστηκαν ἀπό τή μία ὡς τήν ἄλλη ἄκρη αὐτοῦ τοῦ μεγάλου νησιοῦ, εἶναι, μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ, μία ζῶσα Ἐκκλησία, ριζωμένη στή ζωή τῶν γηγενῶν, πού ἐκφράζει τήν ψυχὴ τους καί ὑμνεῖ τόν Θεό στή γλώσσα τους.

Εἶμαστε παροῦσες στή χειροτονία τοῦ διακόνου Χρυσάνθου σέ ἱερέα. Ἡ χειροτονία ἐγίνε στόν Ὁρθόδοξο ναό τῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου στή συνοικία Πεχορίκα, στήν πρωτεύουσα Ἀνταναναρίβο, ὁ μόνος ναός πού προϋπήρχε τῆς Ὁρθόδοξης ἱεραπο-

“Εξω από τόν ναό μετά τή θεία Λειτουργία καί τή διανομή τών “δώρων”.

τούς μεταφέρει τόν λόγο του Θεού πού μεταμορφώνει.

Τό μεγαλύτερο βάρος πέφτει στή διαποίμανση ὧσων πρόκειται νά χειροτονηθοῦν διάκονοι ἢ ἱερεῖς. Ἐκτός ἀπό τό σεμινάριο πού λειτουργεῖ καθημερινά στόν χώρο τῆς ἱεραποστολῆς κι ὅπου φοιτοῦν, ὡς οἰκότροφοι, δεκαέξι νέοι ὑποψή-

στολῆς, χτισμένος πρὶν ἀπό 50 περίπου χρόνια, ἀπό τήν ἑλληνική κοινότητα, ἡ ὁποία κάποτε ἀριθμοῦσε 6.000 Ἕλληνες καί μόνο 400 σήμερα.

Ὁ διάκονος Χρῦσανθος ἔδινε τήν ἐντύπωση ὅτι ἔχει βαθιά συναίσθηση τοῦ βάρους τοῦ λειτουργήματός του. Ὅφειλε νά μεταμορφωθεῖ ὁ ἴδιος γιά νά βοηθήσει καί τόν λαό του, νά τοὺς κατηχήσει καί νά τοὺς ἐλευθερώσει ἀπό τόν φόβο τοῦ θανάτου καί νά τοὺς μάθει τήν ἀπόλυτη παράδοση στήν πίστη, τήν ἐλπίδα, τήν ταπεινοφροσύνη καί τήν ἀγάπη.

“Ὅλοι γονατιστοί, συγκινημένοι, ἀκούσαμε τόν Θεοφιλέστατο νά τοῦ ῥέει στή γλώσσα του: «Λάβε τήν παρακαταθήκην καί φύλαττε αὐτήν μέχρι τῆς Δευτέρας τοῦ Χριστοῦ Παρουσίας». Καί ἔπειτα «Ἄξιος, ἄξιος» στά Μαλαγκάσι. Στιγμές μοναδικές καί ἀξέχαστες.

Τακτικά γίνονται ὁμαδικές βαπτίσεις στήν πρωτεύουσα καί στήν ὑπαιθρο τῆς Μαδαγασκάρης. Περίπου 50 νεοφώτιστοι εἰσέρχονται κάθε φορά στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι αὐτός πού ἀναλαμβάνει νά τοὺς μιλήσει ἀπλά, εὐληπτα, νά τοὺς ἐξηγήσει θεμελιώδεις ἀρχές, νά

φιοι ἱερεῖς καί ἱεροκήρυκες, κάθε τρίμηνο ὀργανώνονται ἐβδομαδιαῖα ἐπιμορφωτικά σεμινάρια γιά τοὺς ἱερεῖς πού ἔρχονται ἀπό ὅλα τά μέρη τῆς Μαδαγασκάρης γιά νά τά παρακολουθήσουν. Οἱ συζητήσεις συνεχίζονται ὡς ἀργά τό βράδυ μέ τόν Ἐπίσκοπο καθισμένο ἀνάμεσα στοὺς ἱερεῖς, νά ἀπαντᾷ σέ ἀτέλειωτες ἐρωτήσεις. Τό ποιμαντικό ἔργο διευκολύνεται ἀπό τή μετάφραση καί ἔκδοση λειτουργικῶν καί κατηχητικῶν βιβλίων. Ὅμως πόσος μόχθος καί πόσο βάρος εὐθύνης ἀπαιτεῖται καί γι’ αὐτές τίς ἐκδόσεις...

Ἐμεῖς μετά τή σύντομη παραμονή μας στόν χώρο τῆς ἱεραποστολῆς, ἐπιστρέψαμε στήν Ἑλλάδα. Στεκόμαστε ὅμως, μέ δέος, σεβασμό καί ἀγάπη δίπλα στοὺς ἀνθρώπους πού ἀφήσαμε πίσω καί πού σηκώνουν τόν σταυρό τῆς ἱεραποστολικῆς διακονίας ἐκεῖ ὅπου ὁ θερισμός εἶναι πολὺς. Φύγαμε μέ ἐντυπώσεις καί αἰσθήματα πού εἶναι δύσκολο νά ξεθωριάσει ὁ χρόνος καί μέ τήν εὐχή ὁ Θεός νά εὐλογεῖ πλοῦσια τήν τοπική Ἐκκλησία τῆς Μαδαγασκάρης.

Φ. Μ.

Στό Ἐθνικό Κοιμητήριο τῆς κορεατικῆς πρωτεύουσας, μαθήτριες τοῦ Haesung Λυκείου τῆς Σεούλ, καταθέτουν ἄνθη εὐγνωμοσύνης στοὺς νεκροὺς πολέμου.

6η Ἰουνίου: ἡμέρα μνήμης στήν Κορέα

Μέ πιστότητα διατηρεῖται στήν Κορέα ἡ ἱστορική μνήμη καί μέ ἐπιμέλεια μεταβιβάζεται ἀπό γενιά σέ γενιά. Σέ 14 φθάνουν οἱ Ἐθνικές ἑορτές τῆς χώρας. Στίς περισσότερες ἀπ’ αὐτές ἑορτάζονται ἱστορικά γεγονότα. Μερικές ἄλλες ἀναφέρονται σέ ἔθιμα μέ βαθιές ρίζες στίς μακραίωνες παραδόσεις, πού μέχρι σήμερα βιώνονται στή χώρα σέ προσωπικό ἢ κοινωνικό ἐπίπεδο. Καί, βέβαια, ὁ ἑορτασμός τῆς Πρωτοχρονιάς, τήν 1η Ἰανουαρίου, καί τῶν Χριστουγέννων, ἐναρμονίζουν τή ζωὴ τῆς Κορέας μέ τά ἰσχύοντα σέ παγκόσμια, περίπου, κλίμακα.

Ἡ 6η Ἰουνίου εἶναι ἀφιερωμένη στοὺς νεκροὺς τῶν πολέμων καί χαρακτηρίζεται ὡς «ἡμέρα μνήμης» ἢ «ἐπιμνημόσυνη ἡμέρα».

Κατά τήν Ἐθνική αὐτή ἑορτή, τό κορεατικό ἔθνος ἀποτίει φόρο τιμῆς στοὺς πεσόντες κατά τοὺς πολέμους μέ ἐπιμνημόσυνες τελετές, κατά τίς ὁποῖες ἐκφράζεται εὐγνωμοσύνη γιά τή θυσία τῆς ζωῆς τῶν ἑνδοξων νεκρῶν. Δεδομένου δέ ὅτι οἱ κορεατικοὶ πόλεμοι ἦταν, κατά κανόνα, ἀμυντικοὶ ἢ ἀπελευθερωτικοί, μέ τό τίμημα τῆς ἀπώλειας τῆς ζωῆς τους οἱ νεκροὶ τῶν πολέμων ἐξασφάλισαν, ἐμμέσως ἢ ἀμέσως, τήν ἐλευθερία τῆς πατρίδας τους.

Αὐτό τό ἀγαθὸ τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας τῆς Κορέας, ἦταν καί παραμένει ἰδιαίτερως «ἀκριβό», καθὼς ἡ κορεατικὴ χερσόνησος, πού βρίσκεται ἀνάμεσα σέ δύο ὑπερδυνάμεις, συχνά γινόταν ἀντικείμενο κατακτητικῶν διαθέσεων γειτόνων της.

Συμμετοχὴ στίς ἐκδηλώσεις τῆς 6ης Ἰουνίου ἔχουν καί τά μαθητικά νειάτα τῆς Κορέας, μέ ἐπισκέψεις-προσκύνημα σέ ἐθνικά κοιμητήρια νεκρῶν πολέμου. Ἐκεῖ, μαζί μέ τά ἄνθη τῆς εὐγνωμοσύνης τους, καταθέτουν, σίγουρα, καί ἱερές ὑποσχέσεις, γιά τήν ἀντάξια ἀξιοποίηση τῶν ἀγαθῶν, πού οἱ θυσίες τῶν νεκρῶν ἐξασφάλισαν καί στή δική τους γενιά.

Μ. Σ.

10 ΧΡΟΝΙΑ ΕΝΟΣ ΣΙΩΠΗΛΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗΣ

Προσκεκλημένος του «γείτονος» Μητροπολίτου Νιγηρίας Σεβ. κ. Ἀλεξάνδρου και μέ τή διακριτική προτροπή και εὐλογία του Μακαριωτάτου Πάπα και Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ.κ. Θεοδώρου του Β΄, γιά νά συμμετάσχω στίς ἐορτιές ἐκδηλώσεις γιά τά δέκα χρόνια ἀπό τῆς ἰδρύσεως τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Νιγηρίας, ἀνεχώρησα ἕνα βροχερό ἀπόγευμα ἀπό τό ἀεροδρόμιο τῆς Ντουάλα μέ προορισμό τό Λάγκος, τήν πρωτεύουσα τῆς Νιγηρίας, ὅπου και ἡ ἔδρα τῆς Μητροπόλεως.

Τά ὅσα ἤξερα γιά τή Νιγηρία ἦταν ὅσα ἄρθρα του Σεβ. Μητροπολίτου Νιγηρίας εἶχα διαβάσει σέ διάφορα ἱεραποστολικά περιοδικά και ὅσα, κάποια ἀτελείωτα τροπικά βράδια, εἶχα βρεῖ σκαλίζοντας τό ἀρχεῖο τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Καμερούν, ἀπό τήν ἐποχή του Μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ἰακκρας κυροῦ Εἰρηναίου, πρωτοπόρου ἱεραποστόλου τῆς Κεντροδυτικῆς Ἀφρικῆς και του Μακαριστοῦ Πατριάρχου Πέτρου του Ζ΄ ἐπίσης διατελέσαντος Μητροπολίτου Ἰακκρας.

Αὐτά ἦταν ὅλα ὅσα ἤξερα και ἴσως και λίγα ἀπό τίς φειδωλές συζητήσεις μου κατά τίς σύντομες συναντήσεις μου στήν Ἑλλάδα και τήν Ἀλεξάνδρεια μέ τόν Μητροπολίτη Ἀλέξανδρο. Μετά ἀπό ἕνα σχετικά σύντομο ταξίδι... ἀφρικανικῆς ἀκρίβειας, ἔφθασα ἀργά τό βράδυ στό Λάγκος, μέ κάποιες ὥρες καθυστέρηση.

Οἱ, ἀγγλικῆς στυφότητας, ἐξονυχιστικές ἐρωτήσεις τῶν συνοριακῶν ἐλεγκτῶν του ἀεροδρομίου μου ἔδειξαν ἀμέσως ὅτι εἶχα ἔλθει σέ ἄλλο κόσμο.

«Γιατί ἦλθατε στή Νιγηρία;»,

«Ποῦ θά μείνετε;»,

«Τί θά κάνετε;»,

«Πότε θά ἀναχωρήσετε;»,

«Εἶστε σίγουρος ὅτι θά ἐπιστρέψετε στή χώρα ἀπό τήν ὁποία ἦλθατε;»

Θέλησα νά ἀπαντήσω στήν τελευταία ἐρώτηση κάνοντας χρήση του ἀγγλικοῦ χιούμορ: «Αὐτό, μᾶλλον, δέν ἐξαρτᾶται ἀπό ἐμένα ἀλλά ἀπό ἐσᾶς...», σκέφτηκα ὅμως ὅτι, ἴσως, τό ἐκλάβουν ὡς εἰρωνεία και ἀρκέστηκα στή συνηθισμένη μας ἔκφραση: «Ἐάν θέλει ὁ Θεός...».

Ἡ ἀπάντηση ἦταν ἀποστομωτική: «Δηλαδή δέν εἶστε σίγουρος ὅτι θά ἐπιστρέψετε!!» ...ἐντελῶς ἀρνητική στάση ἀπέναντι στό θέλημα του Θεοῦ! Τήν πάτησα... «Κοιτᾶξτε», εἶπα, «θέλω και πρέπει νά ἐπιστρέψω, δέν σκοπεύω νά παραμείνω πέραν τῶν πέντε ἡμερῶν». Μᾶλλον κατάλαβε και μου ἔκανε νόημα μέ τό χέρι νά περάσω. Ποιός ξέρει τί ἔκφραση πανικοῦ θά εἶδε στήν ἔκφρασή μου.

Τό ἀεροδρόμιο ἔρημο. Σκέφτηκα «μᾶλλον θά εἶναι νεκρή περίοδος γιά ταξίδια». Δέν ἦταν, ὅμως, τίποτα ἀπ' ὅσα σκέφτηκα. Ἀπλῶς ἑκατοστάδες κόσμος περίμενε ἔξω ἀπό τόν κῶρο του

ἀεροδρομίου, στό ὁποῖο ἔχουν δικαίωμα νά εἰσέρχονται μόνον ὅσοι ταξιδεύουν.

Ἀνάμεσα στό πλήθος διέκρινα τόν Μητροπολίτη Νιγηρίας και τόν Ἐπίσκοπο Γκάνας κ. Δαμασκηνό, ὁ ὁποῖος εἶχε καταφθάσει τό ἴδιο πρωινό γιά τόν ἴδιο σκοπό.

Ἡ νυχτερινή διαδρομή ἀπό τό ἀεροδρόμιο στήν πόλη, μέσα σέ ἕνα βαθύ σκοτάδι και μία αἰωρούμενη ὑγρασία, μέ τή μυρωδιά βάλτου και καπνοῦ, δέν σοῦ ἐπέτρεπε νά σχηματίσεις κάποια εἰκόνα.

«Στό Λάγκος ἡ θάλασσα σχηματίζει μικροῦς και μεγάλους κόλπους... αὐτό εἶναι τό ἀνεπτυγμένο μέρος τῆς πόλεως... θά περάσουμε μία μεγάλη γέφυρα και θά φτάσουμε στό λιγότερο ἀνεπτυγμένο μέρος, ὅπου και ἡ ἔδρα τῆς Μητροπόλεως...». Ἡ φωνή του ξαναγοῦ μου Μητροπολίτη, ἤρεμη και συγκρατημένη, μέ μία

ἀγωνία μήπως κάτι μέ πανικοβάλλει. Φτάσαμε, περνώντας ἀπό μία ἔντονα φτωχική περιοχή, ὅπως οἱ πιά πολλές γωνιές τῆς Ἀφρικῆς και μετά ἀπό δύο διαδοχικές φυλασσόμενες πύλεις, στό Ἐπισκοπεῖο.

«Στό ἰσόγειο εἶναι τά Γραφεῖα τῆς Μητροπόλεως και ὁ ξενώνας, ἐπάνω ἡ κατοικία του Ἐπισκόπου».

Μου ἔκανε ἔντονη ἐντύπωση τό Μοναστηριακό χρῶμα, ἡ διευθέτηση και ἡ διακόσμηση ὅλου του χώρου του Ἐπισκοπεῖου, καθώς και μία ἔντονη, μονόπαντη κλίση του πατώματος, πού σοῦ ἔδινε τήν αἴσθηση μιᾶς μικρῆς κατηφόρας και ἐνίσχυε τή μοναστηριακή διάθεση.

«Τό κτίριο ἔχει πάθει μία μικρή καθίζηση, εἴμαστε δίπλα στή θάλασσα και οἱ συνεχεῖς προσχώσεις ἀπό τήν ἀντίπερα ὄχθη ἀνεβάζουν τό ἐπίπεδο του νεροῦ, ἔτσι κάπου «κάθισε» τό κτίριο...

δέν είναι δυνατόν να επισκευασθεί...δίνει όμως μιάν άνεση στο περπάτημα, όταν πηγαίνεις από δωμάτιο σε δωμάτιο...».

Αυτές και η απλόχωρη φυσική άρχοντιά του Μητροπολίτη Άλεξάνδρου ήταν οι εισαγωγικές έντυπώσεις μου για τον «ύπνώττοντα γίγαντα της Άφρικής» τη Νιγηρία, όπου η Όρθόδοξη Έκκλησία έόρτασε τα δέκα χρόνια της οργανώσεως της σε Έπισκοπή και Μητρόπολη, τα τριάντα χρόνια ιεραποστολικής προσπάθειας και πολλή περισσότερο η παρουσία της Όρθόδοξου Έκκλησίας μέσω των Έλληνικών κοινοτήτων.

Τήν επομένη, με τό φως της ημέρας, κατάλαβα την όλη τοπογραφία των κτιρίων της ιερής Μητροπόλεως Νιγηρίας. Ουσιαστικά βρίσκεται μέσα στις εγκαταστάσεις του βιομηχανικού συγκροτήματος Λεβέντη, όπου και ο ναός της

έλληνικής κοινότητας, βασανισμένος από τις συνεχείς ανόδους του επιπέδου του νερού.

Άνεβαίνει τό νερό, αναγκαστικά ανεβαίνει και τό πάτωμα του Ναού. Κοντά και τό Έκκλησιαστικό Σεμινάριο οργανωμένο με μοναστηριακή λειτουργικότητα και γούστο.

Τό πρόγραμμα του έορτασμού των 10 χρόνων κύλησε κανονικά σύμφωνα με τό προδιαγεγραμμένο πρόγραμμα.

Τήν Κυριακή 4 Νοεμβρίου έτελέσθη Άρχιερατικό συλλείτουργο, με τή συμμετοχή όλου του τοπικού κλήρου.

Κατά τήν προσφώνησή του ο Μητροπολίτης Νιγηρίας έπεσήμανε κάποια σημαντικά σημεία της πορείας της Έκκλησίας της Νιγηρίας χωρίς κομπασμούς και μεγαλοστομίες και υπογράμμισε τή συνεχή εργασία του τοπικού Κλήρου και των δύο Σεμιναρίων της Μητροπόλεως στη σω-

στή θεμελίωση του κατηχητικού έργου και τή λειτουργική οργάνωση της κάθε ένορίας.

Η αντίφώνηση του Προέδρου των Όρθόδοξων Νιγηριανών Sir Augustine O. Ezeani, είχε τήν ίδια λιτότητα με αυτήν του Μητροπολίτη, απέπνεε έναν φυσικό και άπέραντο σεβασμό για τον Έπίσκοπο, έπιβεβαίωνε τά πλαίσια εργασίας Κλήρου και λαού της τοπικής Έκκλησίας και έξέφραζε τή διάθεση όλων να προχωρήσουν ένωμένοι προς τό μέλλον.

«Γνωρίζετε, άσφαλώς, ότι η Άφρική αποτελεί ένα ιδιόμορφο κομμάτι του κόσμου, μέσα σ' αυτήν τήν άπέραντη ιδιομορφία της Άφρικής, η Νιγηρία αποτελεί ένα ακόμα πιό ιδιόμορφο και δύσκολο κομμάτι..., γι' αυτό σήμερα, αλλά και πάντα, θά εύχαριστούμε τον Θεό που σας έστειλε για Ποιμένα μας..., ήμασταν διηρημένοι χωρίς καμιά Θεολογική παιδεία να μάς υποδεικνύει τό λάθος μας..., η κατάσταση μας, λόγω της άγνωσίας μας θύμιζε τον Πύργο της Βαβέλ χωρίς κανέναν να υποψιάζεται τήν έπερχόμενη καταστροφή..., άλησμόντες θά μείνουν στην τοπική μας Έκκλησία και στις καρδιές όλων μας η διάκριση, η σύνεση, η αγάπη και ο φωτισμένος τρόπος με τον όποιο μάς καλέσατε σε ένότητα, μάς ένώσατε με τό Έκκλησιαστικό Σώμα του Παλιόφατου Πατριαρχείου..., θεμελιώσατε τήν Όρθόδοξη Θεολογική Παιδεία στη Νιγηρία, κερδίσατε έπάξια τις καρδιές μας..., μάς διδάξατε ξανά τήν έκκλησιαστική ένότητα..., μάς συγκροτήσατε σε Σώμα Χριστού.

Πορεύεσθε πάντα με τή σοφία αυτού που γνωρίζει: τό τί χρειάζεται· τό πότε πρέπει αυτό να γίνει· και τό πώς πρέπει να γίνει· και σήμερα απολαμβάνουμε αυτό που δέν περνούσε καν από τον νού μας πριν δέκα χρόνια. Άς είναι αιώνια η μνήμη του Μακαριστού Πατριάρχου Άλεξανδρείας κυρού Πέτρου του Ζ' που είχε τον φωτισμό του Άγίου Πνεύματος να σας στείλει κοντά μας και άς είναι τά έτη του Μακαριωτάτου Πατριάρχου μας κ.κ. Θεόδωρου του Β' πάμπολη, που άνύψωσε τήν Έπισκοπή Νιγηρίας σε Μη-

τρόπολη αναγνωρίζοντας τους κόπους σας...».

Στά λεγόμενα του Προέδρου των Όρθόδοξων Νιγηριανών θαύμασα τή διορατικότητα και τή διάκριση του άνδρος αλλά και τή σιβαρή εκκλησιολογική βάση των αναφορών του. Όπως επίσης διέκρινα και κάποιες πτυχές μις άγνωστης εργασίας του Μητροπολίτη Άλεξάνδρου για τήν όποία ο ίδιος δέν είπε τίποτα, είτε από σεμνότητα είτε από διάκριση. Μιά σιωπηλή εργασία να ένωθούν διάφορες διηρημένες ομάδες Όρθόδοξων.

Όσοι γνωρίζουν έλάχιστα από τήν άφρικανική ιδιοσυγκρασία μπορούν να ύποπτευθούν τό μέγεθος του κόπου, του χρόνου, της διακρίσεως και της αγωνίας που χρειάζεται ένα τέτοιο τόλημα. Τό χαρακτηρίζω «τόλημα» διότι γνωρίζω πώς μπορούν παρόμοια έγχειρήματα ευαγγελικής διαθέσεως ή καλής θελήσεως να περιπλοκούν σε κλάσματα δευτερολέπτου και να στραφούν οι πάντες εναντίον του ειρηνοποιού.

Η άφρικανική πολυμορφία, ο φυλετικός πληουραλισμός, οι αρχαίες διαφορές των φυλών –πόλεμοι, ένδοφυλετικές δουλείες, έκτοπισμός διαφόρων φυλών από πολυπληθέστερες φυλές και πολλές άλλες άγνωστες και άκατανόητες, στην ευρωπαϊκή κουλτούρα, διαφορές– κάνουν πολύ δύσκολη κάθε προσπάθεια συμβιβασμού και έδώ πρέπει πάντα, «να σκέπτεσαι με δύο κεφάλια», όπως λέει και μιá άφρικανική παροιμία, πριν αποτολήσεις να έμπλακείς σε τέτοιου είδους έγχειρήματα· σύν τό μεγαλύτερό μας μειονέκτημα ότι είμαστε λευκοί!

Άκολούθησε έπίσημο γεύμα ύπαίθριο για όλους και θαυμαστά χορευτικά από τήν Όρθόδοξη Νεολαία της Νιγηρίας και του Μπενίν.

Δέν θά σταθώ στη λαμπρότητα των έορτών και των έκδηλώσεων ούτε στην οργανωτική άριότητα όλων των έκδηλώσεων παρόλο που ήταν από μόνα τους άξια θαυμασμού.

Όλες αυτές τις πέντε ήμέρες –παρ' ότι σε όλους μας παρουσιάστηκαν κάποια προβλήματα υγείας– είχαμε τήν εύκαιρία να συζητήσουμε

καί νά ανταλλάξουμε απόψεις γιά τήν κοινή ιεραποστολική διακονία ὄλων μας, τίς διαφορές τῶν προβλημάτων μας, τά σχέδια καί τίς απόψεις μας σέ κάθε θέμα.

Ήταν μιά ἐποικοδομητική συνάντηση γιά ὄλους μας τήν ὁποία κρατῶ στήν καρδιά μου σάν μιά μεγάλη εὐλογία. Εἶναι πολύ ἐνθαρρυντικό καί σέ ἐνισχύει ὅταν μιλάς γιά τήν πορεία τοῦ ἀποστολικοῦ ἔργου σέ ἀνθρώπους ἀφιερωμένους στήν «πρώτη γραμμή» αὐτοῦ τοῦ ἔργου, νά μοιράζεσαι τίς ἀγωνίες, τά διλήμματά σου, νά βρίσκεις λύσεις στά λεγόμενά τους καί νά ἐπιβεβαιώνονται ἢ νά ἐπιλύονται οἱ ἀμφιβολίες σου ἐπάνω στήν πρακτική τῆς Ἱεραποστολῆς.

Ήκουσα καί ἔμαθα πολλὰ. Δόξα τῷ Θεῷ.

Εἶχαμε ὅμως αὐτές τίς πέντε ἡμέρες καί τή σπάνια εὐκαιρία νά γνωρίσουμε ἀπό κοντά καί νά συναναστραφοῦμε μέ τόν Κληῖρο τῆς ιερᾶς Μητροπόλεως Νιγηρίας καί ἐκεῖ ἦταν πραγματικά

μιά ἀλλήλη ἀποκάλυψη. Συνῆλθαν «ἐπί τῷ αὐτῷ» ὅλοι οἱ διάκονοι τοῦ Λόγου μέ τήν εὐκαιρία τῶν ἑορτασμῶν.

Χαρακτηριστικά καί ἀξιοπρόσεκτα, ἡ σοβαρή καί μετρημένη παρουσία τους, ὁ υἱικός σεβασμός πρὸς τό πρόσωπο τοῦ Ἐπισκόπου τους ἀλλά καί πρὸς τοὺς φιλοξενουμένους Ἐπισκόπους, ἀλλά καί ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο διαπραγματεύονταν τά θεολογικά θέματα. Μιά συστολή ἐκ μέρους τους πολλή παράξενη ἄν κρίνει κανεῖς ὅτι οἱ Νιγηριανοί ἔχουν μιά, ἐκ φύσεως, αἴσθηση ὑπεροχῆς καί στίς φυλετικές διαφορές τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων πού συγκροτοῦν τό σημερινό κράτος τῆς Νιγηρίας ἀλλά καί ἔναντι κάθε ἀλλοῦ ἀφρικανικοῦ κράτους, τά ὁποῖα, ἐπιεικῶς, θεωροῦν κατώτερα τους καί λόγῳ ἀριθμητικῆς ὑπεροχῆς καί σωματικῆς διαπλάσεως καί λόγῳ πνευματικῶν ἰκανοτήτων.

Ἔτσι, κάπως παραξενεμένος, ἄρχισα νά συ-

ζητῶ μαζί τους. Μέ ρωτοῦσαν γιά τήν παρουσία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στό Καμερούν καί στίς ὑπόλοιπες χώρες τῆς δικαιοδοσίας τῆς Μητροπόλεως, πῶς ἐπιμορφώνεται ὁ κληῖρος, πῶς προετοιμάζουμε τοὺς νέους ἱερεῖς, μέ ποιά κριτήρια ἐπιλέγουμε τοὺς μελλοδικούς ἐργάτες τοῦ ἀμπελιῶνος, πῶς ἀντιμετωπίζουμε τίς γλωσσικές δυσκολίες καί τήν ποικιλία τῶν διαλέκτων, τῶν τοπικῶν παραδόσεων, ἐάν ἔχουμε παρουσία στίς μεγάλες πόλεις. Τί κάνουμε γιά τή νεολαία καί πάμπολλες ἄλλες ἐρωτήσεις ὅπου μέ τή σειρά τους ἔδιναν τή δική τους μαρτυρία γιά τίς δικές τους δυσκολίες καί τά προβλήματα τῆς Ἱεραποστολῆς ἀλλά παράλληλα ἔβλεπε νά σκιαγραφεῖται σιγά-σιγά ἡ ὀπτική πλευρά τοῦ Ἀφρικανοῦ Ἱεραποστολίου.

Ἐδῶ ἄρχισα νά αἰσθάνομαι τήν πολυτιμότητα καί τή μοναδικότητα αὐτῆς τῆς συζητήσεως καί ἄρχισα νά τοὺς θέτω καί ἐγώ ἐρωτήματα.

Διότι στό τεράστιο καί ἀνεξερεύνητο κεφάλαιο πού λέγεται ἀποστολικό ἔργο οἱ πολιτισμικές, κοινωνικές καί ἀνθρώπινες διαφορές, οἱ διαμορφωμένες, ἀπό αἰῶνες, ἐκκλησιαστικές παραδόσεις, δημιουργοῦν προβλήματα δύσκολα, δυσεπίλυτα ἀκόμα καί ἄλυτα, ἔτσι ὅταν ἓνας Ἱεραπόστολος μπορέσει καί διακρίνει καί μελετήσει αὐτά τά προβλήματα στήν πράξη τοῦ ιεραποστολικοῦ ἔργου πάντα ἀναζητᾷ τήν «ἀντίπερα» ὀπτική, τήν «ἀπέναντι» ματιὰ αὐτῶν τῶν διαφορῶν γιά νά βροῦμε γλώσσα, γνώση, ἐμπειρία, νά μάθουμε, νά «πάθουμε» στήν ἐπαφή μας μέ αὐτήν τήν ἀπέναντι ὀπτική γιά νά μπορέσουμε νά βροῦμε λύσεις βραχυπρόθεσμες καί μακροπρόθεσμες, νά καταλάβουμε τόν κόσμο πού μᾶς περιβάλλει, νά κοινωνήσουμε τῆς γνώσεως καί τῆς ἀγνωσίας του, νά δοκιμάσουμε ἄν πράγματι ὁ κανόνας καί τό μέτρο μας εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ καί ἡ ἐμπειρία τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἐκκλησίας ἢ ἡ προσωπική μας ἰδέα περὶ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καί περὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Πολύτιμος ἐπῆκουρος ὄλων αὐτῶν τῶν συζητήσεων καί ὁ Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος

τῆς Ἐπισκοπῆς Γκάνας π. Ἰωσήφ Lambi ἀπό τοὺς πρώτους Ὁρθοδόξους ἱερεῖς τῆς Γκάνας καί μέ μιά πολυετή σειρά σπουδῶν καί ἐργασίας στό Παγκόσμιο Συμβούλιο τῶν Ἐκκλησιῶν, νά ἐντοπίζει λεπτομέρειες ἀδιόρατες σέ μᾶς καί νά μᾶς τίς ἀναλύει μέ μιά καταπληκτική δεισδυτικότητα.

Εἶναι συγκινητικό νά ἀκοῦς ἀπό νέους καί ἠλικιωμένους ἱερεῖς τήν ἀγωνία τους γιά τήν πορεία τῆς Ὁρθοδοξίας στήν πατρίδα τους. «Πῶς νά μεταφέρουμε ὅλα ὅσα μᾶς ἀνοιξαν τά μάτια καί γνωρίσαμε καί ζοῦμε στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία;».

Εἶναι ἐπίσης ἀξιοπροσοχῆς καί αἰτία προβληματισμοῦ γιά ὄλους ἐμᾶς ὅτι γιά πολλὰ θέματα ποιμαντικῆς σέ σχέση μέ τίς βαθιά ριζωμένες τοπικές παραδόσεις, ἦθη καί ἔθιμα δέν μποροῦν ἀκόμα νά βγοῦν ἀπαντήσεις ἢ ἔστω ἐναλλακτικές λύσεις καί ὅλοι καταλήγουν ὅτι ἡ συστηματική θεολογική ἐπιμόρφωση τῶν νέων γενεῶν θά ἐπιφέρει, σὺν τῷ χρόνῳ τήν ἐπιθυμητή ἀλλαγὴ καί τῶν νοοτροπιῶν.

Μέσα σ' ὅλες αὐτές τίς συζητήσεις ἔμεινα νά θαυμάζω αὐτή τή βαθιά ιεραποστολική-ἐκκλησιολογική δουλειὰ τῶν δέκα ἐτῶν τοῦ Μητροπολίτη Ἀλεξάνδρου ἀλλά καί τό σιωπηλό του ἦθος πού πηγάζει καί ἀπό τό εὐγενές τοῦ χαρακτήρος του, ἀλλά καί ἀπό μιά σταθερή ἀπόφαση καί μίαν ἀγάπη γιά τήν Ἐκκλησία καί τό ὑπέροχο αὐτό καί ἀνεξερεύνητο κεφάλαιο πού λέγεται ἀποστολικό ἔργο.

Τά ὅσα ἀποκόμισα πολλὰ ἀλλά ἀταξινόμητα ἀκόμα.

Καταθέτω μόνο τούτη τή μικρή καί σύντομη γραφή σάν ἓνα μεγάλο εὐχαριστῶ καί μιά μαρτυρία «ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία» καί ἡ θυσία του.

Εἶψαν τά ἔτη αὐτοῦ πολλὰ καί οἱ κόποι καί οἱ θυσίες του γιά τήν ἐν Νιγηρίᾳ παρεπιδημοῦσαν Ἐκκλησία «στέφανος καί καύχημα» ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Κρίσεως.

† ὁ Καμερούν Γρηγόριος

«Σᾶς εὐχαριστῶ γιά τήν ἀγάπη, μέ τήν ὁποία μέ περιβάλατε κατά τά 33 χρόνια πού ζῶ κοντά σας... Δέν σᾶς ἀποχωρίζομαι... Ὁ δεσμός τῆς μεταξύ μας ἀγάπης θά εἶναι ἐν Χριστῷ παντοτινός»

† ὁ Μητροπολίτης Σωτήριος

Σέ ὄλους τοὺς ἱερούς ναοὺς τῆς Μητροπόλεως Κορέας, μετά τῆς θείας Λειτουργίας τῆς Κυριακῆς 1ης Ἰουνίου 2008, ἀνεγνώσθη ἀπό τοὺς ἱερεῖς ἐπιστολή τοῦ Μητροπολίτου π. Σωτηρίου Τράμπα «πρός τοὺς πιστοὺς τῆς Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Κορέας», ἡ ὁποία δημοσιεύθηκε στό Δελτίο «ΤΣΟΥΜΠΟ» τῆς 8ης Ἰουνίου. Τὴν ἐπιστολή αὐτή, μέ τὴν ὁποία τελειώνει –ἀπλῆ καὶ σιωπηλῆ, ὅπως ἄρχισε– ἡ ἰδιαίτερα εὐλογημένη ἱεραποστολική διακονία 33 χρόνων τοῦ Μητροπολίτου π. Σωτηρίου, δημοσιεύουμε στή συνέχεια, μεταφρασμένη στὰ ἑλληνικά ἀπὸ τὴν Κορεάτισσα Μοναχὴ Ἀγάθη Πέκ.

Πρὸς τοὺς πιστοὺς τῆς Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Κορέας

Τά γνωστά προβλήματα τῆς υγείας μου (δέκα φορές μῆκα σέ χειρουργεῖο μέχρι τώρα) ἰδίως τῆς προχωρημένης πλέον ἡλικίας μου ἐπιβαρύνθηκαν. Εἰδικώτερα ἡ στεφανιαία νόσος εἶναι φορές πού μέ ἐμποδίζει στήν ἐκτέλεση τῶν καθηκόντων μου. Ὑπῆρξαν φορές πού δέν μπόρεσα νά λειτουργήσω, (ὅπως τῆ νύχτα τῶν Χριστουγέννων πέρυσι). Εἰδικώτερα, ὅταν προκύπτουν προβλήματα πού χρειάζονται ἐπίλυση ἢ ταξίδια (τά ὁποῖα κάποτε ἦταν ἡ χαρά μου), γιά νά ἐπισκεφθῶ τίς ἐνορίες, ἡ καρδιά δέν λειτουργεῖ σωστά, μέχρι σημείου νά μὴν μπορῶ νά κάνω τίποτε.

Δέν θά ἤθελα ἡ δική μου ἀσθένεια καὶ ἀδυναμία νά γίνεται ἐμπόδιο στήν πρόοδο τῆς ἐδῶ Ἐκκλησίας μας.

Γι' αὐτό, μέ ἐπιστολή μου αὐτές τίς ἡμέρες, ἐκθέτω στόν Παναγιώτατον Οἰκουμενικόν Πατριάρχην μας τό πρόβλημά μου καὶ τόν παρακαλῶ νά μέ ἀπαλλοτρίωσιν ἀπὸ τὰ καθήκοντα τοῦ Μητροπολίτου Κορέας καὶ νά μοῦ ἐπιτρέψει νά ἀποσυρθῶ στήν ἱερά Μονή Μεταμορφώσεως Καπυόνγκ, ὅπου νά διαμένω ὡς Λειτουργός καὶ Πνευματικός τῆς Μονῆς. Καί ἂν μοῦ ζητεῖται κάποια διακονία στήν Ἐκκλησία, νά τὴν προσφέρω, πάντοτε ὁμῶς ἀπὸ τόν περιορισμένο χώρο τῆς Μονῆς.

Ἐπιθυμία μου εἶναι, μέ τῆ συνεργασία τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς, νά συνεχίσουμε τῆ μετάφραση, στὰ κορεατικά, ὕμνων Ἑσπερινοῦ καὶ Ὁρθρου ὀλοκλήρου τοῦ ἔτους.

Κατόπιν τούτων, ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικός Πα-

τριάρχης καὶ ἡ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὴν 27ην Μαΐου ἀπεδέχθη τό αἴτημά μου καὶ ἐξέλεξε νέον Μητροπολίτην Κορέας τόν, ἐπί δέκα χρόνια ὑπηρετοῦντα μέ πολύ ζῆλο, ἀφοσίωση καὶ ἀγάπη τὴν ἐδῶ Ἐκκλησία μας, Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Ζήλων κ. Ἀμβρόσιον.

Σᾶς εὐχαριστῶ γιά τήν ἀγάπη, μέ τήν ὁποία μέ περιβάλατε κατά τά 33 χρόνια πού ζῶ κοντά σας. Προσπάθησα νά κάνω ὅ,τι καλύτερο καὶ περισσότερο μπορούσα γιά τὴν Ἐκκλησία μας. Αἰσθάνομαι ὅτι καὶ παραλείψεις ἔγιναν καὶ τυχόν λάθη ἐκ μέρους μου καὶ παρακαλῶ νά προσευχηθεῖτε στόν Θεό νά μέ συγχωρήσει.

Δέν σᾶς ἀποχωρίζομαι. Στό Μοναστήρι θά προσευχόμαστε καθημερινά γιά ὄλους σας. Καί σεις, ὅποτεδήποτε μπορεῖτε, νά ἔρχεσθε στό Μοναστήρι, γιά ψυχική ἀνάπαυση καὶ πνευματική ἐνίσχυση. Ὁ δεσμός τῆς μεταξύ μας ἀγάπης θά εἶναι ἐν Χριστῷ παντοτινός.

Εὐχομαι ὁ Κύριός μας νά εὐλογεῖ ὄλους σας. Καὶ παρακαλῶ, μέ τήν ἀγάπη σας καὶ τὴν καλή συνεργασία μέ τόν νέο Μητροπολίτην, νά τόν βοηθήσετε νά προχωρήσει στό δύσκολο καὶ ἱερό ἔργο του γιά τὴν πρόοδο τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ πρὸς δόξαν Θεοῦ.

† ὁ Μητροπολίτης Σωτήριος

Τό πρῶτο ἐγκύκλιο γράμμα

Πρὸς τὰ εὐσεβῆ Μέλη
τῆς Ὁρθοδόξου Κορεατικῆς Κοινότητος Σεούλ
Ἀγαπητοί μου Ἀδελφοί,

Δόξαν καὶ εὐχαριστίαν ἐκ βάθους καρδίας ἀναπέμψω πρὸς τόν Πανοικτίρμονα Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστόν, διότι ὠδήγησε τὰ βήματά μου εἰς τὴν ὡραίαν χώραν σας διὰ νά ὑπηρετήσω τὴν Ὁρθόδοξον Κορεατικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Σεούλ.

Μέ τὴν εὐλογίαν τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου, τὴν ἀδειαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ καὶ μέ τόν διορισμόν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ν. Ζηλανδίας καὶ Ἐξάρχου Κορέας κ. Διονυσίου, κατόπιν τοῦ ἐκδηλωθέντος θερμοῦ ἐνδιαφέροντος ἐκ μέρους τοῦ Ἐξοχωτάτου Πρέσβεως τῆς Ἑλλάδος κ. Θέμ. Χρυσανθοπούλου, εὐρίσκομαι ἤδη ἐν μέσῳ ὑμῶν «ὡς ὑπηρετῆς Χριστοῦ καὶ οἰκονόμος μυστηρίων Θεοῦ» (Α΄ Κορ. 4,1).

Οὕτως ὁ διακαὴς πόθος τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Ὁρθοδόξου Κοινότητός σας κ. Κώστα Κίμ, τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν του καὶ ὄλων σας ἐξεπληρώθη. Συγχρόνως πληροῦται εὐφροσύνης καὶ ἡ ἰδική μου καρδιά, διότι ἔρχομαι νά προσθέσω καὶ τὰς ἰδικὰς μου δυνάμεις εἰς τό ὡραῖον ἔργον, τό ὁποῖον προσέφεραν εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Κορέας ἐπὶ ὀλοκλήρον εἰκοσιπενταετίαν ὁ σεβαστός μας π. Βόρις Μούν.

Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, εἰς ἐσᾶς οἱ ὁποῖοι ἀποτελεῖτε τό Ὁρθόδοξον «μικρόν ποιμνιον» (Λουκ. 12,32) τοῦ Κυρίου μας εἰς τὴν μεγάλην χώραν σας, ἀξίζει κάθε ἔπαινος, διότι ἐπὶ δεκαετίας, σχεδόν μόνοι σας, διατηρεῖτε ἀναμμένο τό φῶς τῆς Ὁρθοδόξου πίστεώς μας εἰς τόν χώρον αὐτόν τῆς Ἀπω Ἀνατολῆς, ἐν μέσῳ τόσων ἀντιξοοτήτων. Μαζὶ μέ τοὺς Ὁρθοδόξους ἀδελφούς μας τῆς Πατρίδος μου Ἑλλάδος ἐκφράζω τόν θαυμασμόν μου δι' ὄλους ἐσᾶς. Βαθύτατα δέ συγκεκινημένος σᾶς διαβεβαίω ὅτι, μέ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, θά καταβάλλω ὅλας μου τὰς δυνάμεις, ὥστε νά ὑπηρετήσω τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Κορέας καὶ τόν καθένα

**Ἀνακοινωθέν
τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου
(27.05.2008)**

Κατόπιν οἰκειοθελοῦς παραιτήσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κορέας κ. Σωτηρίου ἐκ τῆς ἡν θεοφιλῶς ἐποίμανεν Ἐπαρχίας, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίαν αὐτῆς μετέθεσεν αὐτόν εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Πισιδίας, εἰς δέ τὴν οὕτως κενωθείσαν Ἱεράν Μητρόπολιν Κορέας ἐξελέξατο παμψηφεῖ τόν μέχρι τοῦδε Βοηθόν αὐτοῦ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπον Ζήλων κ. Ἀμβρόσιον.

Ὁ ἀείμνηστος π. Boris Moon, Κορεάτης πιστός καὶ παιδάκια ὑποδέχονται τόν Ἀρχιμ. π. Σωτήριο Τράμπα στό ἀεροδρόμιο τῆς Σεούλ, κατὰ τὴν ἀφίξή του, τὴν 1η Δεκεμβρίου 1975.

ἀπὸ ἐσᾶς προσωπικῶς ὡς «πιστός διάκονος» (Κολ. 4, 7).

Γνωρίζω ὅτι «ὄν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων» (Ψαλμ. 41, 1) ἔτσι ποθεῖτε ἐσεῖς ὄλοι καὶ ἰδιαίτερος οἱ νέοι νά γνωρίσετε βαθύτερα καὶ εὐρύτερα τὴν Ὁρθόδοξον Πίστιν. Πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτοῦ τοῦ πόθου σας δέν θά φεισθῶ κόπων καὶ χρόνου ὥστε, μέ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου, καὶ ἐντὸς τοῦ ναοῦ καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ, καὶ εἰς κοινὰς συναντήσεις καὶ εἰς κατ' ἰδίαν συναναστροφάς, πλουσίως νά προσφέρεται ἡ Ὁρθόδοξος διδασκαλία, «ἵνα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου τρέχη καὶ δοξάζεται» (Β΄ Θεσ. 3,1) καὶ διὰ τῆς Χάριτος τοῦ Ἁγ. Πνεύματος καρποφορῇ εἰς τὰς καρδίας ὄλων μας...

Ἄς ἐντείνωμεν, λοιπόν, ὄλοι μας τὰς προσπάθειάς μας, ὥστε μέ τόν φωτισμόν τοῦ Θεοῦ, μέ τὰς εὐχὰς τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Διονυσίου, τὴν συμπαράστασιν καὶ τὰς προσευχὰς ὄλων τῶν Ὁρθοδόξων ἀδελφῶν μας, ἰδιαίτερος δέ τῶν Ἑνοριτῶν τῆς Ἁγίας Σκέπης Παπάγου, νά γίνωμεν «ἐπιστολή Χριστοῦ... γίνωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων» (Β΄ Κορ. 3, 2-3). Καὶ νά ἐξαγγέλωμεν μέ τὴν ἀγιότητα τῆς ζωῆς μας καὶ τὴν καθαρότητα τῶν λόγων μας τό Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ εἰς πάντα τὰ ἔθνη.

«Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτιζέσθε, παρακαλεῖσθε, τό αὐτό φρονεῖτε, εἰρηνεύετε· καὶ ὁ Θεός τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν» (Β΄ Κορ. 13, 11).

Μετά πολλῆς τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης
Ἀρχιμ. Σωτήριος Τράμπας

Νέα εὐλογία στήν Ἐκκλησία Κορέας

Μία πρωτόγνωρη εὐλογία ἔζησε ἡ ἐν Κορέᾳ Ἐκκλησία τό Σάββατο 17 Μαΐου 2008: Στήν ἱερά Μονή Μεταμορφώσεως, μετά τόν Ἑσπερινό, «ἀξιώθηκε τοῦ Ἀγγελικοῦ Σχήματος καί κατετάγη ἐν τῷ χορῷ τῶν Μοναζουσῶν» ἡ Κορεάτισσα Ἀγάθη Πέκ, πτυχιούχος ἐλληνικῆς φιλολογίας τοῦ πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καί κορεατικῆς φιλολογίας.

Ἡ Ἀκολουθία ἔγινε ἀπό τόν Σεβασμ. Μητροπολίτη Κορέας κ. Σωτήριο, ἰδρυτή τῆς πρώτης αὐτῆς μονῆς στήν Κορέα. Παρόντες καί ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ζήλων κ. Ἀμβρόσιος, οἱ Ἱερεῖς, οἱ Διάκονοι καί πλῆθος πιστῶν, πού κατέκλυσαν τόν ναό. Ἀνάμεσά τους ἡ μητέρα καί οἱ δύο ἀδελφές τῆς Ἀγάθης. Χαρακτηριστική ἡ παρουσία Ἑλλήνων, Ρώσων, Ἀμερικανῶν καί ἄλλων ἐθνικοτήτων ὀρθοδόξων. Καί χειροπιαστή μαρτυρία τοῦ «ἐν σῶμα ἐσμέν» ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἡ παρουσία τῆς Γερόντισσας Θεοξένης, δύο μοναχῶν καί μιᾶς δοκίμου τῆς μονῆς τῆς Χρυσοπηγῆς τῶν Χανίων Κρήτης –ὅπου ὡς δόκιμη ἡ Ἀγάθη ἔζησε ἕνα διάστημα ἀποφασιστικό γιά τήν πνευματική της πορεία– προκειμένου νά συμπαρασταθοῦν στό ἱερό αὐτό γεγονός.

Μέ κατάνυξη καί δέος παρακολούθησαν ὅλοι τήν Ἀκολουθία ἀπό φυλλάδια μέ μεταφρασμένο στή γλῶσσα τοῦ καθενός τό κείμενο.

Ἐκδήλη ἡ βαθειά συγκίνηση τοῦ ἐπί μακρόν σκληρά «κοπιάσαντος γεωργοῦ» Μητροπολίτου κ. Σωτηρίου.

Συγκλονισμός καί φῶς στή σεμνή μορφή τῆς «ποθούσης τόν βίον τῆς ἀσκήσεως» Ἀγάθης, τήν ὁποῖαν «εἰσήγαγε» ἡ Γερόντισσα Θεοξένη.

Κι οἱ Κορεάτες πιστοί, μέ δάκρυα χαρᾶς –πράγμα σπάνιο γι' αὐτούς, πού συνήθως δέν ἐκδηλώνουν δημόσια τά συναισθήματά τους– «σφράγιζαν» προσευχητικά τή μεγάλη ἀπόφαση τῆς ἀγαπητῆς ἀπό ὅλους Ἀγάθης, «τοῦ δικοῦ τους ἀνθρώπου», νά ζήσει «πλήρως ἀφιερωμένη, ψυχῇ τε καί σῶματι, στόν Χριστό μας», ὅπως εἶπε στήν ὀλιγόλογη προσηλαλία του ὁ Μητροπολίτης κ. Σωτήριος. Ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ εὐχαρίστησε τόν Θεό, πού «κάλεσε τήν ἀδελφή Ἀγάθη σ' αὐτόν τόν δρόμο τῆς ἀφιερώσεως», ἀναφέρθηκε καί στή μητέρα της λέγοντας:

«Μεγάλο ρόλο ἔπαιξε στήν ἀπόφαση αὐτή τῆς Ἀγάθης καί ἡ μητέρα της, ἡ ὁποῖα τήν βοήθησε

πνευματικά, τήν προετοίμασε νά ἀγαπήσει τόν Χριστό καί πρόθυμα δέχτηκε τήν ἀπόφασή της. Μακάρι κι ἄλλες μητέρες νά τή μιμηθοῦν».

Ἀκολούθησε σύντομη ἀλλῆ γεμάτη ἀγάπη καί πνευματικά μηνύματα ὁμιλία τῆς Γερόντισσας Θεοξένης. Μετά τήν ἀναφορά της στό νόημα τῆς μοναχικῆς ζωῆς γιά ὅλο τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, στήν ὁποῖα ἀνήκει ὁ μοναχός ἢ ἡ μοναχή, προσέθεσε:

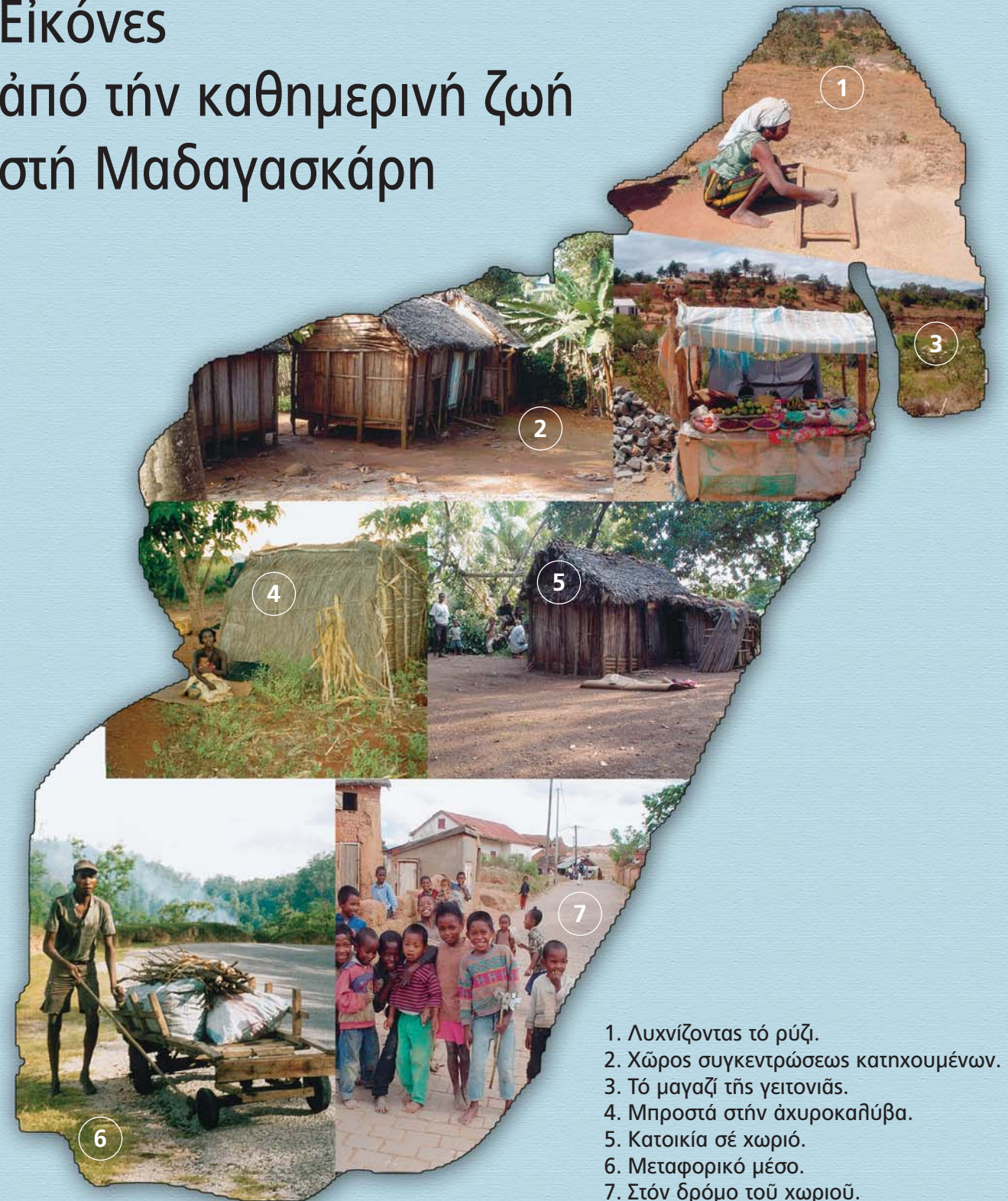
«Σ' αὐτήν τήν πορεία τῆς ἀδελφῆς Ἀγάθης, θέλουμε κι ἐμεῖς νά εἴμαστε μαζί της, ἀδελφές ἐν Χριστῷ. Γι' αὐτό καί ἤρθαμε ἐδῶ μέ τήν εὐχή τοῦ Σεβασμιωτάτου Σωτηρίου καί τήν εὐλογία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης Εἰρηναίου. Εἴμαστε μαζί της καί ἀνάμεσά σας σήμερα, βιώνοντας τό γεγονός τῆς ἐνότητος μέσα στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία. Καί θέλουμε νά συμπερευμάσαστε μαζί της, ὡς ἀδελφές ἐν Χριστῷ».

Τελειώνοντας τήν ὁμιλία της ἡ Γερόντισσα, ἀπευθυνόμενη στούς πιστούς εἶπε: «Θέλω νά σᾶς παρακαλέσω πολὺ, ὅλοι ἐσεῖς νά προσεύχεσθε πάντα γιά τήν ἀδελφή Ἀγάθη. Νά τήν ἀγαπᾶτε, ὅπως τό κάνατε μέχρι τώρα. Νά ἀγαπᾶτε τό μοναστήρι. Καί νά προσεύχεσθε στόν Θεό νά σᾶς φανερώσει τό Μυστήριο τῆς μοναχικῆς πολιτείας».

Τήν ἴδια ἀγάπη καί προσευχή ἄς προσφέρουμε κι ἐμεῖς ἀπό τήν Ἑλλάδα στήν πρώτη Κορεάτισσα μοναχή. Ἴδιαίτερα ὅσοι τήν γνωρίσαμε στά χρόνια πού ἦταν ἀνάμεσά μας, σπουδάζοντας στό πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν καί μαθητεύοντας συγχρόνως σέ κάθε κληρικό, πού συναντοῦσε ζώντας κοντά σέ φωτισμένες ψυχές καί σέ ἱεροῦς τόπους, ὅπου πρωτογνώρισε καί τῆς ἀφιερώσεως τήν σταυροαναστάσιμη πορεία.

Νά εἶσαι εὐλογημένη ἀδελφή Ἀγάθη!

Εἰκόνες ἀπό τήν καθημερινή ζωή στή Μαδαγασκάρη

1. Λυχνίζοντας τό ρύζι.
2. Χῶρος συγκεντρώσεως καθημερινῶν.
3. Τό μαγαζι τῆς γειτονιάς.
4. Μπροστά στήν ἀχυροκαλύβα.
5. Κατοικία σέ χωριό.
6. Μεταφορικό μέσο.
7. Στόν δρόμο τοῦ χωριοῦ.

«Κι ἐγὼ μένω στά χέρια τοῦ Θεοῦ τώρα, γιὰ πάντα!»

Εὐγένιος Lufika. Ἴ Ανδρας 33 ἐτῶν. Χρόνια τώρα ἀνάπηρος σέ καρτσάκι. Ἵ Ὅμως πιστός, εἰρηνικός, εὐγενής, καρτερικός.

Ἵ Ἡ ἱεραποστολή φρόντισε καί τοῦ ἐξασφάλισε καινούργιο ἀμαξάκι.

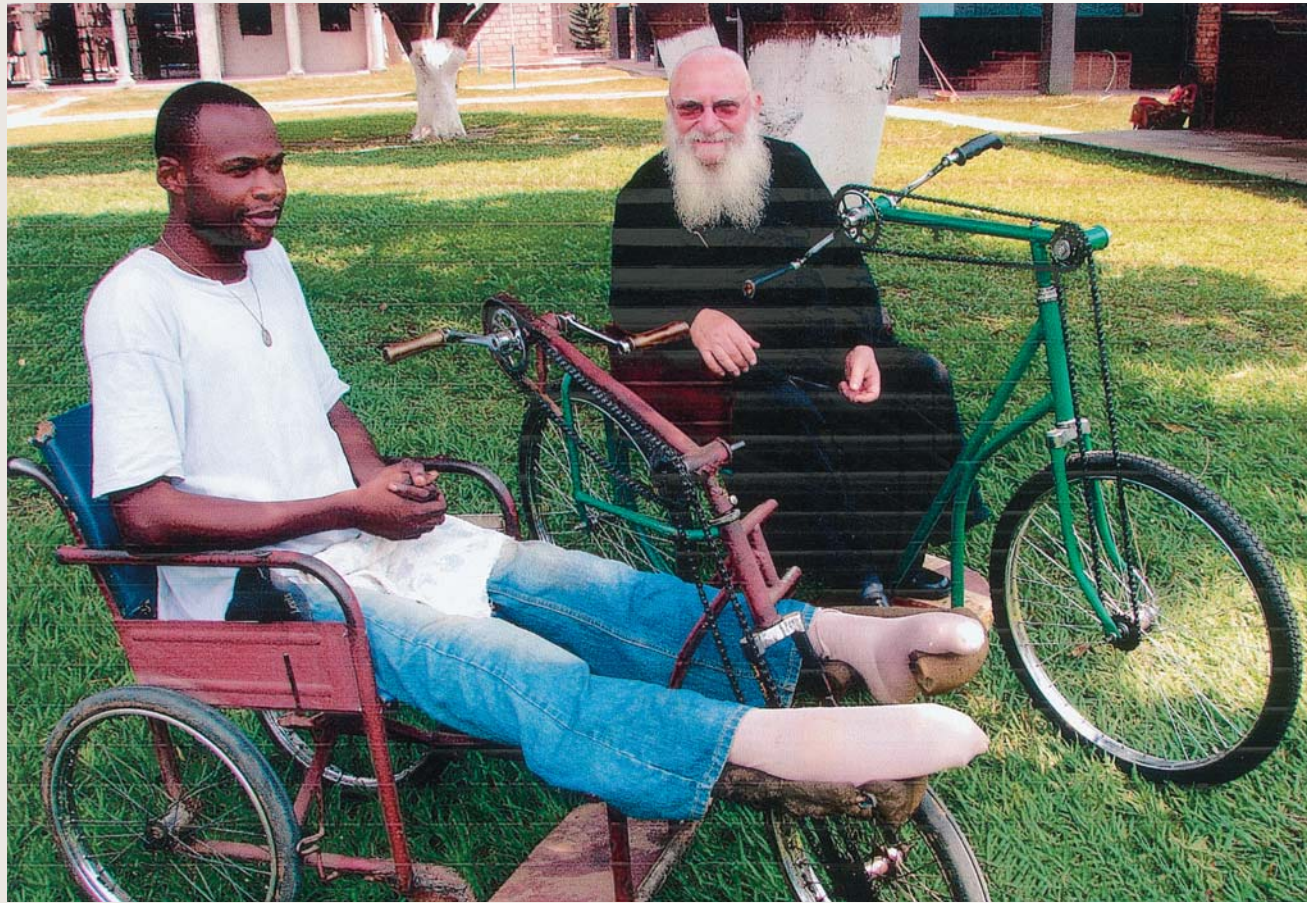
Μοῦ εἶπαν ὅτι εἶναι στήν αὐλή μας. Τόν πλησίασα. Κάθισα στό καινούργιο μεταφορικό μέσον του. Πιάσαμε τήν κουβέντα καί μοῦ διηγήθηκε.

«Γεννήθηκα στίς 31.5.1975. Εἶχα πατέρα, μητέρα καί τέσσερα ἀδέλφια. Ἵ Ἐγὼ δεύτερος ἀπό πάνω. Ἵ Ὅλοι μας Ρωμαιοκαθολικοί. Ζούσαμε στό Κολλουέζι. Στά ἔξι μου γράφτηκα στό Δημοτικό Σχολεῖο, πού, μέ πολλὰ ἐμπόδια, τό τελείωσα στά δεκαἔξι μου, τό 1991. Πῆγα σέ Κολλέγιο γιά γυμνασιακές σπουδές.

Ἵ Ὅταν ἀκόμη ἦμουν στό Δημοτικό Σχολεῖο, μᾶς ἐπισκεπτόταν συχνά μία θεία μου, πού ἦταν Ὁρθόδοξη καί μᾶς μιλοῦσε γιά τήν Ὁρθοδοξία. Τήν ἀκουγα μέ προσοχή καί μέσα μου κάτι ἰδιαίτερο αἰσθανόμουν.

– Θεία, θέλω νά γίνω κι ἐγὼ Ὁρθόδοξος, τῆς εἶπα.

– Νά τό δοῦμε, μοῦ ἀπάντησε.

Τό 1988, 13άρης, βαπτίστηκα. Φόρεσα τόν Χριστό μέσα στήν ἐκκλησία τοῦ ἀγίου Γεωργίου, στό Κολλουέζι.

Τώρα «ὁμολογῶ ἐν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἀμαρτιῶν» κι αὐτό τό βάπτισμα θά μένει μέσα στό πνεῦμα μου· δέν θά τό ξεχάσω ποτέ!

Ἵ Ἐνα ἠλυπηρό γεγονός στή ζωή μου τά ἀνέτρεψε ὅλα. Ἵ Ἡ πολιτική κατάσταση τῆς πατρίδας μου τό 1992 ἦταν τραγική. Ἵ Ἐνας ἐμφύλιος πόλεμος ξέσπασε στήν ἐπαρχία Κατάνγκα. Ἵ Ἐπρεπε νά φύγουμε γιά νά σωθοῦμε. Εἶμασταν ἀπ' τό Κασάι. Ἵ Ὑποβλήθηκα μέ σέ ἔκτακτη, ὑποχρεωτική προσφυγιά.

Μιά μιζέρια μᾶς ἀκολούθησε πλέον. Τό μέλλον μας σκοτεινό.

Ἵ Ἐμεινα ὀρφανός. Ἵ Ὁ πατέρας μου δέν ἄντεξε τίς κακουχίες αὐτῆς τῆς προσφυγιάς· πέθανε!

Ἵ Ἐμεινε ἡ μάνα μου χήρα μέ πέντε παιδιά μικρά κι ὅλα τους τά προβλήματα: δρόμος, πείνα, ἀρρώστιας, ἀβεβαιότητα...

Ἵ Ἡρθαμε (πῶς ἦρθαμε) στό Κασάι, ἐδῶ στήν Κανάνγκα. Δυστυχία ἀπερίγραπτη. Χιλιάδες οἱ πρόσφυγες, ὅπως ἐμεῖς.

Ἵ Ἐγὼ ἀποφάσισα νά πάω στό Μπουζιμάι. Ἵ Ἀφέθηκα νά μ' ὀδηγεῖ ὁ ἄνεμος ὅπου φυσοῦσε. Μιά ἐλπίδα μέ κράταγε στή ζωή. Πουλοῦσα πόσιμο νερό στούς διψασμένους μ' ἕνα μπιτόνι στό κεφάλι. Ἵ Ἀλλοτε ἔκανα τό χαμάλη κ.λπ. Δύσκολο νά νοικιάσω κανένα δωμάτιο. Ἵ Ἦταν ἀκριβά. Μέρα-νύχτα ἔμενα στό ὑπαιθρο. Ἵ Ἀχ! ἐκεῖνα τά βράδια· μόνος, κάτω ἀπ' τόν οὐρανό μέ τ' ἄπειρα ἄστρα ἢ τή συννεφιά μέ τή βροχή καί τίς ἀστραπές, πού μ' ἀγρίευαν...

Κάποτε μοῦ ἴρθε ξαφνικά μία ἰδέα· νά πουλῶ αὐγά βρασμένα ἢ ὠμά. Αὐτή ἡ δουλειά ἦταν ἀποδοτική. Κατάφερνα νά ζῶ καί νά στέλνω κάθε ἐβδομάδα κάτι στήν φτωχιά τή μάνα μου, πού πάλευε κι αὐτή στήν Κανάνγκα νά βολεῦει τά μικρότερα ἀδέλφια μου.

Δουῖλευα νύχτα-μέρα. Σύχναζα καί στούς τόπους ὅπου ἔσκαβαν οἱ ἐργάτες ψάχνοντας νά βροῦν διαμάντια. Ἵ Ἐλπίδα καί μόχθος!

Ἵ Ἦταν Ἰούλιος μήνας τοῦ 1999. Ἵ Ἦμουν στά 24 χρόνια μου. Στήν ἀκμή τῆς δουλειᾶς μου. Ἵ Ὅταν ἄρχιζα νά βλέπω φῶς στήν ἄκρη τοῦ τοῦνελ. Βράδυ· σκοτάδι· 11 κοντά στά μεσάνυχτα· δέν ἔβλεπα

μπροστά μου καί ...ἔπεσα σ' ἕνα λάκκο. Θεέ μου! Εἴκοσι δυό μέτρα βάθος. Ἵ Ἦταν ἀπό ἐκείνους πού ἀνοίγουν οἱ ἐξερευνητές ἀδαμάντων καί ὅταν τελειώσουν δέν φροντίζουν κάπως νά τοὺς σκεπάσουν. Σκοτοδίνη, σόκ, δέν πολυκατάλαβα τί συνέβη, ἦμουν ἀκόμη ζεστός, ἔπειτα ἄρχισαν οἱ φοβεροί πόνοι στή μέση μου. Ἵ Ἀρχισα νά φωνάζω γοερά· “Βοήθειαααα”.

Κάποιοι μ' ἄκουσαν. Μέ σχοινιά προσπάθησαν καί μ' ἔβγαλαν. Ἵ Ὁ Θεός νά τοὺς ἔχει καλὰ, ὅποιοι κι ἂν ἦσαν. Δέν τοὺς γνωρίζω.

Ἵ Ὅμως ἡ σπονδυλική μου στήλη μέ ...πρόδωσε! Τό κατάλαβα μετά ὅταν δέν μπορούσα νά περπατήσω οὔτε καί νά σταθῶ ὀρθίος. Μέ πῆγαν σηκωτό στό νοσοκομεῖο (στό Μπουζιμάι). Μακρά θεραπεία. Ἵ Ἐπέζησα, ἀλλῆ ἀτροφικός, πάνω σέ μία καρέκλα μέ ρόδες. Μοῦ τό εἶπαν οἱ γιατροί, τό καταλάβαινα καί ὁ ἴδιος· θά ἔμενα γιά πάντα ἀνάπηρος!

Δέν ἀπελπίστηκα, δέν ἀπογοτετεύθηκα γιά τό ἀνάπηρο κορμί μου. Ἵ Ἡ σκέψη ὅτι εἶχα μία Ὁρθόδοξη πίστη μοῦ ἔδινε κουράγιο, ἀντοχή, δύναμη.

Ἵ Ἡ οἰκογένειά μου συνέχιζε νά εἶναι παπική. Αὐτό μ' ἀπασχολοῦσε.

Προσευχόμενοι, ἔψαλλα, δοξολογοῦσα τόν Θεό, ζοῦσα μέ Ὁρθόδοξο τρόπο. Ἵ Ἐδῶ στήν Κανάνγκα βρέθηκα μέ τή μητέρα καί τά ἀδέλφια μου.

Ἵ Ἀρχίσαμε ν' ἀκοῦμε ἀνελλιπῶς τίς ἐκπομπές τοῦ Ὁρθοδόξου ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ «Ἡ φωνή τῆς Ὁρθοδοξίας». Ἵ Ἀλλάξαν ὅλα στό σπίτι μας, στήν οἰκογένειά μου.

Τό 2007 ὅλοι βαπτίστηκαν στό βαπτιστήρι τοῦ ἀγίου Ἀνδρέα. Τώρα ὅλοι εἶμαστε ὁμόδοχοι.

Καί ἐγὼ «μένω στά χέρια τοῦ Θεοῦ τώρα καί γιά πάντα καί στούς αἰῶνες!».

Τελείωσε τή διήγησή του ὁ εὐγενής Εὐγένιος μ' ἕνα χαμόγελο, πού τοῦ φώτιζε τό πρόσωπο καί ἀντικατόπτριζε τό ἤρεμο ἐσωτερικό του καί τόν ἔκαμε ἐξαιρετικά συμπαθῆ καί ἀξιοθαύμαστο.

«Μεγάλα τά τῆς πίστεως κατορθώματα».

† ὁ Κεντρῶς Ἀφρικῆς Ἰγνάτιος

Οικονομική συμβολή τοῦ Γραφείου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κατά τό α' τρίμηνο τοῦ ἔτους 2008

Ἀπό τό Γραφείο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς ἐστάλησαν, κατά τό τρίμηνο Ἰανουαρίου - Μαρτίου 2008, στίς ἱεραποστολικές χώρες, τά κάτωθι:

Κένυα:	Μπουρούντι:
• Μισθοί 143 ἰθαγενῶν κληρικῶν 38.610	• Μισθός 1 ἰθαγενοῦς κληρικοῦ 270
• Συντάξεις 18 κληρῶν κληρικῶν 4.860	• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου 600
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 2.140	<u>870 €</u>
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου 600	Καμερούν:
• Ἀποστολή βιβλίων 590	• Μισθοί 22 ἰθαγενῶν κληρικῶν 5.940
<u>46.800 €</u>	• Συντάξεις 4 κληρῶν κληρικῶν 1.080
Μουάνζα:	• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 55.000
• Μισθοί 32 ἰθαγενῶν κληρικῶν 8.640	• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου 600
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 200	<u>62.620 €</u>
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου 600	Τσάντ:
• Ἀποστολή βιβλίων 469	• Μισθοί 2 ἰθαγενῶν κληρικῶν 540 €
<u>9.909 €</u>	Γκάνα:
Οὐγκάντα:	• Μισθοί 23 ἰθαγενῶν κληρικῶν 6.210
• Μισθοί 48 ἰθαγενῶν κληρικῶν 12.960	• Συντάξεις 4 κληρῶν κληρικῶν 1.080
• Συντάξεις 9 κληρῶν κληρικῶν 2.430	• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 100
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 100	• Ἀγορά ἐκκλησιαστικῶν εἰδῶν 450
• Ἀποστολή βιβλίων 590	<u>7.840 €</u>
<u>16.080 €</u>	Ἄκτῆ Ἐλεφαντοστοῦ:
Κογκό:	• Μισθός 1 ἰθαγενοῦς κληρικοῦ 270 €
• Μισθοί 33 ἰθαγενῶν κληρικῶν 8.910 €	Νιγηρία:
Μπραζαβίλ:	• Μισθοί 21 ἰθαγενῶν κληρικῶν 5.670
• Μισθοί 7 ἰθαγενῶν κληρικῶν 1.890	• Συντάξεις 5 κληρῶν κληρικῶν 1.350
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου 600	• Γιά ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 50
<u>2.490 €</u>	• Ἀγορά βιβλίων 36
	<u>7.106 €</u>

Μπενίν:	
• Μισθοί 5 ἰθαγενῶν κληρικῶν 1.350	
• Συντάξεις 2 κληρῶν κληρικῶν 540	
	<u>1.890 €</u>

Μαδαγασκάρη:	
• Μισθοί 14 ἰθαγενῶν κληρικῶν 3.780	
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 580	
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου 600	
	<u>4.960 €</u>

Ζιμπάμπουε:	
• Μισθοί 3 ἰθαγενῶν κληρικῶν 810 €	

Κολλουέζι:	
• Μισθοί 46 ἰθαγενῶν κληρικῶν 12.420	
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου 600	
	<u>13.020 €</u>

Ζάμπια:	
• Μισθοί 2 ἰθαγενῶν κληρικῶν 540 €	

Κορέα:	
• Μισθοί 8 ἰθαγενῶν κληρικῶν 2.070	

• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου 600	
• Ἀγορά βιβλίων 70	
	<u>2.670 €</u>

Ἰνδία:	
• Μισθοί 11 ἰθαγενῶν κληρικῶν 2.970	
• Ἐπίδομα ἱεραποστολικῶς ἐργαζομένου 600	
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 405	
	<u>3.975 €</u>

Ἰνδονησία:	
• Μισθοί 9 ἰθαγενῶν κληρικῶν 2.430	
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 500	
	<u>2.930 €</u>

Φιλιππίνες:	
• Μισθοί 8 ἰθαγενῶν κληρικῶν 2.160	
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 35	
	<u>2.195 €</u>

Ταϊβάν:	
• Γιά τό ἱεραποστολικό ἔργο ἐκ δωρεῶν 50 €	

Γκάνα. Βλέμματα ἀπορίας ἀπό τοὺς μικροὺς, χαμόγελο χαιρετισμοῦ ἀπὸ τὴ δασκάλα γιὰ τοὺς περαστικούς, μὲ αὐτοκίνητο, ἀπὸ τό χωριό τους.

Ἑρώτηση (ἢ μᾶλλον ἐρωτήσεις):

Σᾶς παρακαλῶ, ἐάν εἶναι δυνατόν, νά μέ πληροφορήσετε μέσω τῆς στήλης «Νομοκανονικά» ἐάν, σύμφωνα μέ τούς ἱερούς καί ἀποστολικούς κανόνες τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας ἐπιτρέπεται σέ Ὁρθόδοξο Χριστιανό νά κάνει τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ ὅταν περνάει ἔξω ἀπό νάο ἢ εὐκτήριο οἶκο ἄλλης χριστιανικῆς ὁμολογίας (Ρωμαιοκαθολικῆς, Εὐαγγελικῆς, Λουθηρανικῆς κ.λπ.) καθώς καί νά παρακοιουθεῖ τή θεία Λειτουργία ἢ ἱερές ἀκοιουθεῖες ἢ θρησκευτικές συγκεντρώσεις ἢ ἐκδηλώσεις σέ ναούς ἢ εὐκτήριους οἶκους ἄλλων χριστιανικῶν ὁμολογιῶν χωρίς εἰδική ἄδεια τοῦ πνευματικοῦ του.

Ἐπίσης, σᾶς παρακαλῶ, ἐάν εἶναι δυνατόν, νά μέ πληροφορήσετε ἐγγράφως ἐάν ἐπιτρέπεται σέ Ὁρθόδοξο Χριστιανό νά παρακοιουθεῖ θρησκευτικές ἱεροτελεστίες καί ἐκδηλώσεις σέ ναούς, τεμένη, εὐκτήριους οἶκους κ.λπ. μὴ χριστιανικῶν θρησκειῶν ἀναγνωρισμένων ἢ ἀνεκτῶν ἀπό τό ἐλληνικό κράτος (Ἰουδαϊσμός, Μωαμεθανισμός, Βουδισμός κ.λπ.) γιά λόγους ἐγκυκλοπαιδικῆς-πολιτιστικῆς ἐνημέρωσης χωρίς προηγούμενη ἄδεια τοῦ πνευματικοῦ του.

Ἀπάντηση (ἢ μᾶλλον ἀπαντήσεις):

Ὅπως θά ἀντιλαμβάνεται ὁ ἀγαπητός ἀναγνώστης στό προηγούμενο Νομοκανονικό Σημείωμα («Πάντα τά Ἔθνη», τεύχ. 105, Ἰαν.-Μάρτ. 2008, σελ. 26) ἀπαντήσαμε στό πρῶτο ἐρώτημα τῆς ἐν λόγῳ ἐπιστολῆς, ἐξειδικεύοντας τό πρόβλημα σ' ἕναν Ὁρθόδοξο Ἱεραπόστολο. Αὐτό δέν σημαίνει ὅτι οἱ δοθεῖσες ἐκεῖ ἀπαντήσεις καί ἐξηγήσεις δέν ἰσχύουν καί γιά τόν ὁποῖοδήποτε Ὁρθόδοξο Χριστιανό.

Ἀντιστρόφως καί σήμερα μέ τίς κατωτέρω σημειώσεις καί παρατηρήσεις πού ἀναφέρονται γενικώτερα στόν Ὁρθόδοξο Χριστιανό, δέν σημαίνει ὅτι δέν λαμβάνουμε ὑπ' ὄψη καί τόν Ὁρθόδοξο Ἱεραπόστολο εἰδικώτερα, καθώς καί τά προβλήματα καί ἐρωτήματα πού ἀντιμετωπίζει στίς χώρες ὅπου διακονεῖ.

Προτοῦ, ὅμως, προχωρήσουμε σέ μία γενικώτερη καί σφαιρικότερη ἐξέταση τῶν τιθεμένων προβλημάτων, θά θέλαμε νά προβοῦμε σέ ὀρισμένες παρατηρήσεις ἐπί τῶν ὑποβαλλομένων

ἐρωτημάτων γιά τήν καλύτερη ἐνημέρωση καί κατατόπιση τῶν μελῶν τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καί Ἱεραποστολῆς.

α. Κατά πρῶτον οἱ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας δέν χαρακτηρίζονται μόνο ἱεροί, ἀλλά καί θεῖοι, γιατί θεσπίστηκαν μέ τό θεῖο φωτισμό καί τή θεία ἐπιστασία, πράγμα πού τούς χαρίζει καί κύρος καί αὐθεντία (πρβλ. β' καν. Πενθέκτης καί α' καν. τῆς Ζ' Οἰκουμ. Συνόδου).

β. Δέν ἔχουμε μόνο ἀποστολικούς κανόνες στήν Ἐκκλησία, ἀλλά καί συνοδικούς καί πατερικούς πού θεσπίστηκαν ἢ επικυρώθηκαν ἀπό οἰκουμενικές Συνόδους γενικῶς καί ἀπό τήν Πενθέκτη οἰκουμενική Σύνοδο ὀνομαστικῶς καί ἔτσι ἀπέκτησαν καθολικό κύρος.

γ. Οἱ κανόνες αὐτοί δέν εἶναι μόνο τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἀλλά τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, γιατί θεσπίστηκαν ὅταν ἀκόμη δέν εἶχε γίνει τό Σχίσμα τοῦ 1054 μεταξύ Ἀνατολῆς καί Δύσεως.

δ. Μετά ἀπ' αὐτά ἐρχόμαστε νά δώσουμε στίς παρακάτω γραμμές ὄχι μόνο ἀπλές ἀπαντήσεις,

ἀλλά καί γενικές ἀρχές πού διέπουν καί ἐπικρατοῦν στό Κανονικό Δίκαιο σχετικά μέ τίς σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν μελῶν της πρὸς τούς ἑτεροδόξους ἢ αἰρετικούς καί τούς ἑτεροθρήσκους ἢ ἀλλοθρήσκους.

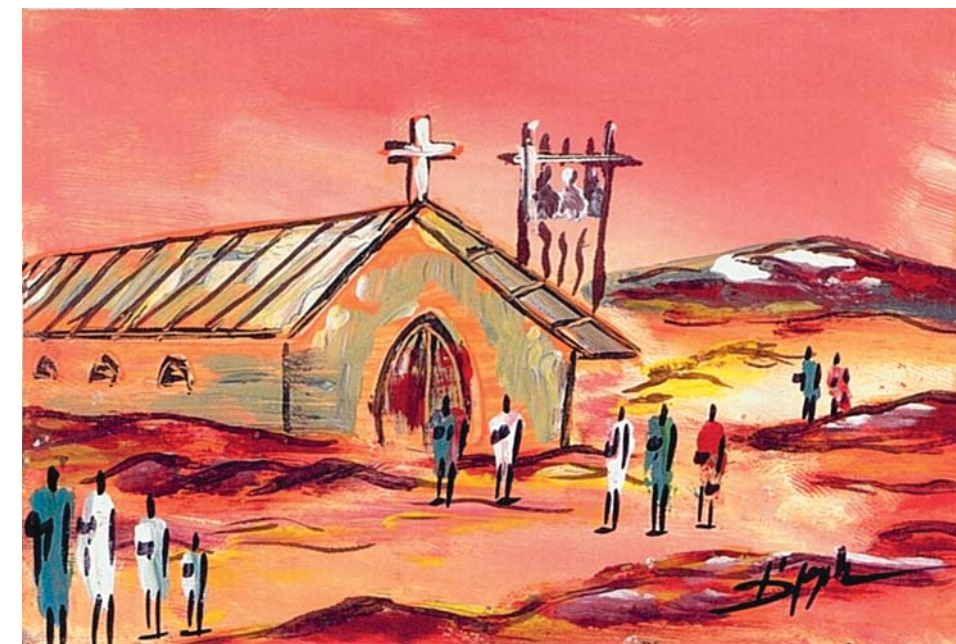
Τό ζήτημα αὐτό ἰδίως σήμερα ἀποβαίνει σοβαρότατο ἔνεκα τῶν ραγδαίων κοινωνικῶν, πολιτικῶν καί πολιτιστικῶν ἐξελίξεων, οἱ ὁποῖες φέρνουν σέ ἄμεση ἐπαφή τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί τά μέλη της μέ τούς ἑτεροδόξους καί τούς ἀλλοθρήσκους. Ἡ διαφορά μεταξύ ἑτεροδόξων καί ἀλλοθρήσκων ἔγκειται στό ἐξῆς: Οἱ μὲν πρῶτοι εἶναι χριστιανοί, ἀλλ' ἔχουν παρεκκλίνει ἀπό τήν Ὁρθόδοξη πίστη, οἱ δέ δεῦτεροι δέν εἶναι χριστιανοί, ἀλλ' ἀνήκουν σέ ἄλλες θρησκείες ἢ εἶναι τελείως ἄθρησκοι. Λέμε ἄθρησκοι καί ὄχι ἄθεοι, γιατί ἄθεοι δέν ὑπάρχουν.

Α. Γενικῶς οἱ σχέσεις μας μέ τούς ἀλλοδόξους

Θά πῆγαμε, λοιπόν, ὅτι γενικῶς δέν ἐπιτρέπεται κάθε σχέση μέ τούς ἀλλοδόξους, ἢ ὁποῖα ὀφείλεται σέ ἀδιαφορία πρὸς τήν ἀλήθεια καί

ἀποβλέπει «eis ἴδιον ὄφελος». Ἀντιθέτως ἐπιτρέπεται ἡ ἐπικοινωνία μέ τούς ἑτεροδόξους, ὅταν αὐτή ὀφείλεται σέ ἀληθινὴ ἀγάπη καί ἀποβλέπει στήν παροχὴ βοήθειας σ' αὐτούς. Ὅταν ἡ σχέση αὐτὴ προέρχεται καί διαπνέεται ἀπ' τήν ἀληθινὴ χριστιανικὴ ἀγάπη πρὸς τούς «ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένους» (Λουκ. 1, 79), πρὸς τούς πλανημένους, ὄχι μόνον ἐπιτρέπεται, ἀλλά καί ἐπιβάλλεται. Πρβλ. τούς λόγους τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος πῆει ὅτι ὁ καλὸς ποιμένας ἀφήνει τὰ 99 πρόβατα καὶ ἀναζητεῖ νά σώσει τό ἕκαστό πού ἔχει πλανηθεῖ (Ματθ. 18, 12). Γνώμονας πορείας καί δράσεως ὀφείλει νά εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη, ἡ ἀγάπη ἐν ἀληθείᾳ, σύμφωνα καί μέ τό Ἐφεσ. 4, 15: «Ἀληθεύοντες ἐν ἀγάπῃ»: Θά πῆμε τήν ἀλήθεια μέ ἀγάπη, ἀλλά καί στήν ἀγάπη θά ἀληθεύουμε.

Ἀναλυτικότερα γιά τό καθῆκον τῶν ὀρθόδοξων ἱεραρχῶν νά ἐπαναφέρουν τὰ πλανηθέντα μέλη τῆς Ἐκκλησίας στήν ὀρθή ὁδὸ διαλαμβάνουν ὁ ρκα' / ρηα' καί «ργγ' / ρηβ' καν. τῆς συνόδου τῆς Καρθαγένης. Συγκεκριμένως «ρκα' ὀρίζει ὅτι ὁ ἐπίσκοπος, ὁ ὁποῖος δέν φροντίζει (παρὰ τίς γινόμενες ὑπομνήσεις καί ὑποδείξεις) γιά τήν ἐπιστροφή τῶν πλανημένων, τιμωρεῖται μέ τήν ἀφαίρεση ἀπὸ τήν ἐπισκοπὴ τοῦ τῶν περιφερειῶν, στίς ὁποῖες ὑπάρχουν οἱ αἰρετικοί. Αὐτὲς δίνονται σέ ἄλλον ἐπίσκοπο, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴ διάθεση νά φροντίζει γιά τήν ἐπιστροφή τους στόν Χριστό. Ἄλλοι βασικοὶ κανόνες, οἱ ὁποῖοι διέπουν τίς σχέσεις τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μέ τούς ἑτεροδόξους

καί τούς ἀλλοθρήσκους εἶναι: οἱ ἰ', μέ' καί μσ' ἀποστολικοί, οἱ ἰα', ἰβ', ἰγ', ἰδ' καί ἰε' Λαοδικείας.

Β. Εἰδικώτερα οἱ σχέσεις τῶν Ὁρθόδοξων πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους.

Οἱ σχέσεις τῶν ὀρθοδόξων πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους χριστιανούς καθορίζονται, ἀφοῦ προηγουμένως διευκρινισθεῖ ἡ θέση τῶν τελευταίων ἀπέναντι στήν ὀρθόδοξη διδασκαλία καί Ἐκκλησία. Δηλαδή πρέπει προηγουμένως νά καθορισθεῖ ἀπό τά ἀρμόδια ἐκκλησιαστικά ὄργανα, ποιοί εἶναι πράγματι αἰρετικοί. Γιατί βεβαίως δέν εἶναι δυνατόν κάθε ἕνας χριστιανός νά ἀποφασίζει μόνος του καί νά χαρακτηρίζει ἕναν ἄλλο χριστιανό ὡς αἰρετικό (πρβλ. τόν ιγ' καν. τῆς Πρωτοδευτέρας). Ὁ στ' καν. τῆς Β' Οἴκουμ. Συνόδου ὀρίζει: «Αἰρετικούς ἠέγομεν τοὺς τε πάππαι τῆς Ἐκκλησίας ἀποκηρυχθέντας καί τοὺς μετά ταῦτα ὑφ' ἡμῶν ἀναθεματισθέντας».

Αἰρετικοί εἶναι «οἱ κλάδοι» ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι «ἐξεκλάσθησαν» (=ἀποκόπηκαν) ἀπό τήν καλλιέλιαι τῆς Ἐκκλησίας καί οἱ ὁποῖοι πάλι πρέπει νά ἐγκεντρισθοῦν σ' αὐτή (Ρωμ. 11, 17-24). Οἱ σχέσεις τῶν ὀρθοδόξων μέ τοὺς ἑτεροδόξους διακρίνονται: α) Σέ σχέσεις μέσα στή ἡλιαία, καί β) σέ σχέσεις ἔξω ἀπό τή ἡλιαία.

α) Σχέσεις μέσα στή ἡλιαία

Κατ' ἀκρίβεια ἀποκλείεται κάθε κοινωνία (ἐπικοινωνία, σχέση) μέ αἰρετικό μέσα στή θεία ἡλιαία. Στό θέμα αὐτό κατηγορηματικός εἶναι ὁ μέ' ἀποστολικός κανόνας, ὁ ὁποῖος συμπληρώνεται καί ἀπό τόν μσ' ἀποστολικό κανόνα. Ἐφόσον σύμφωνα μέ τοὺς κανόνες αὐτοὺς ἀποκλείεται καί ἡ ἀπλή συμπροσευχή μέ τοὺς αἰρετικούς, ἔπεται πολύ περισσότερο, ὅτι δέν εἶναι δυνατόν νά ὑπάρξει «κοινωνία» μέ αὐτοὺς στά μυστήρια. Ἐπίσης, γνωρίζουμε ὅτι ἡ θεία Χάρις μεταδίδεται μέσα στήν Ἐκκλησία. Ἐπομένως μυστήρια τῶν ἑτεροδόξων δέν εἶναι δυνατόν νά ἀναγνωρισθοῦν ὡς ἔγκυρα «αὐτά καθ' ἑαυτά» ἀπό τήν

ὀρθόδοξη πλευρά. Ἡ μυστηριακή «κοινωνία» ἔχει ὡς προϋπόθεση τήν ὀρθή.

Σύμφωνα, λοιπόν, μέ τά ἀνωτέρω ἕνας ἑτερόδοξος κληρικός δέν μπορεῖ νά βαπτίσει χριστιανό γιά ἡγιασμό τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ὅπως καί ὀρθόδοξος κληρικός δέν βαπτίζει οὔτε χρεῖ ἑτερόδοξο γιά ἡγιασμό τῶν ἑτεροδόξων. Περαιτέρω ἕνας ἑτερόδοξος χριστιανός δέν γίνεται ἀνάδοχος ὀρθοδόξου, οὔτε ὀρθόδοξος ἀναδέχεται ἑτερόδοξο. Στή θεία Λειτουργία ἑτεροδόξων δέν συμμετέχουν ὀρθόδοξοι, παρά μόνο γιά ἀπλή παρακολούθηση καί γνώση τῶν τελουμένων. Βεβαίως, οὔτε κοινωνοῦν κατά τή διάρκεια αὐτῆς. Ἐπίσης οὔτε ἑτερόδοξοι συμμετέχουν στή θεία Λειτουργία καί θεία Κοινωνία τῶν ὀρθοδόξων. Ὁρθόδοξος δέν χειροτονεῖται κληρικός ἀπό ἑτερόδοξο καί ἀντιστρόφως.

Τά ἴδια ἴσχυαν παλαιότερα καί γιά τό μυστήριο τοῦ γάμου. Σήμερα ὁμως ἐξαιρετικῶς στό μυστήριο αὐτό γίνεται οἰκονομία καί τελεῖται ἡ ἱερολογία ἀπό ὀρθόδοξο κληρικό (μικτοί γάμοι).

β) Σχέσεις ἐκτός τῆς ἡλιαίας

Ἡ χρησιμοποίηση ἑτεροδόξων ναῶν γιά τήν τέλεση ὀρθόδοξης ἀκολουθίας δέν ἐπιτρέπεται, παρά μόνον ἔάν ὁ ναός ἔχει παύσει νά χρησιμοποιεῖται ἀπό τοὺς ἑτεροδόξους ἢ γιά ἐξαιρετική ἀνάγκη. Ἀντιθέτως ἐπετράπη κατ' οἰκονομία καί σέ καιρό πολέμου νά τελέσουν ἑτερόδοξοι ἀκολουθία σέ ὀρθόδοξο ναό. Ἐπίσης ἐπιτρέπεται ἡ συμμετοχή ὀρθοδόξων θεολόγων σέ συνέδρια μέ ἑτεροδόξους γιά τήν ἀνταλληγή ἀπόψεων ἐπάνω σέ θεολογικά καί ἄλλα θέματα. Ἡ συμμετοχή ὁμως αὐτῶν σ' αὐτά δέν σημαίνει ὅτι εἶναι δυνατόν νά προβοῦν σέ ἀμοιβαῖες ὑποχωρήσεις στά δόγματα τῆς Πίστεως, ὡστε νά ἐξευρεθεῖ π.χ. κάποια συμβιβαστική διατύπωση τῆς ὀρθῆς διδασκαλίας, διότι παρέκκλιση ἀπό τήν ἀλήθεια δέν μπορεῖ νά γίνει οὔτε κατ' οἰκονομία.

Ἐπίσης ἐπιτρέπεται ἡ ἀνταλληγή πληροφορικῶν γραμμάτων καί ἐγκυκλίων μέ τοὺς αἰρετικούς, ἀλλὰ δέν ἐπιτρέπεται ἡ ἀνταλληγή ἑορ-

ταστικῶν γραμμάτων (ἰδ' καν. Λαοδικείας). Ἐπιτρέπεται ἐξ ἄλλου ἡ συμμετοχή ὀρθοδόξων ἐπιστημόνων σέ συνέδρια μέ ἑτεροδόξους γιά θέματα ἐπιστημονικοῦ, ἐκπαιδευτικοῦ, κοινωνικοῦ, πολιτιστικοῦ, περιβαλλοντολογικοῦ περιοχομένου.

Σημείωση 1. Τά ἀνωτέρω ἡλεθέντα ἰσχύουν καί γιά τοὺς σχισματικούς σέ ἡπιότερη ὁμως μορφή.

2. Εἶπαμε πιό πάνω ὅτι τά μυστήρια, τά ὁποῖα τελοῦνται ἀπό ἑτεροδόξους-σχισματικούς δέν εἶναι δυνατόν νά ἀναγνωρισθοῦν ὡς ἔγκυρα «αὐτά καθ' ἑαυτά». Στήν περίπτωση ὁμως κατά τήν ὁποῖα ἕνας ἑτερόδοξος ἢ σχισματικός ἔχει βαπτισθεῖ μέ τόν τριαδολογικό τύπο, εἶναι δυνατόν νά γίνει δεκτός στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μόνο μέ τό σχετικό ἡβελῆλο καί τό χρίσμα. Ἡ Ὁρθόδοξη τ.ἔ. Ἐκκλησία ὡς ταμειοῦχος τῆς θείας Χάριτος «πληροῖ» τόν πραγματοποιηθέντα τύπο τοῦ βαπτίσματος μέ τή θεία Χάρις καί θεωρεῖται βαπτισμένος ὁ χριστιανός αὐτός.

Γ. Εἰδικότερα γιά τίς σχέσεις πρὸς τοὺς ἀλλοθρήσκους

Θεμελιώδης ἐντολή, τήν ὁποῖα ὀφείλουν νά ἔχουν ὑπόψη τους τά μέλη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στίς σχέσεις τους καί τίς ὑποχρεώσεις τους ἀπέναντι στοὺς ἔθνικούς, εἶναι ὁ λόγος τοῦ Κυρίου «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη». Ὁ Κύριος ἐξ ἄλλου δήλωσε ὅτι ἔχει καί ἄλλα πρόβατα, τά ὁποῖα δέν ἀνήκουν ἀκόμη στήν αὐλή τῆς Ἐκκλησίας καί τά ὁποῖα ὁμως πρέπει νά συναγάγει, ὡστε ὅλη ἡ ἀνθρωπότητα νά καταστεῖ «μία ποίμνη καί εἷς ποιμήν» (Ἰω. 10, 16).

Ἐπομένως ἡ στάση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας ἀπέναντι στοὺς ἀλλοθρήσκους δέν εἶναι στάση ὡς πρὸς ἐχθρούς, καθ' ὅτι ἄλλωστε ἡ Ἐκκλησία κανένα δέν ἐπιτρέπεται νά αἰσθάνεται ὡς ἐχθρό της, ἀλλ' εἶναι στάση ἀγάπης, εὐθύνης καί ἀναμονῆς. Καί αὐτοὶ ἀποτελοῦν τοὺς «πλησίον»

(πρβλ. τό Λουκ. 10, 29-37). Οἱ ἀλλοθρησκοι μποροῦν νά παρομοιαστοῦν μέ τήν ἀγγιέλιαι, τήν ὁποῖα ἔχουν ὑποχρέωση οἱ χριστιανοί νά «ἐγκεντρίσουν» στήν καλλιέλιαι τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας (πρβλ. Ρωμ. 11, 17-26). Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὑποχρεωμένη νά συνεχίσει τό ἔργο τῶν Ἀποστόλων καί νά διαδώσει τό Εὐαγγέλιο τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ σ' ὅλη τήν ἀνθρωπότητα.

Αὐτό σημαίνει ὅτι δέν μποροῦμε νά ἀγνοοῦμε τοὺς ἀλλοθρήσκους καί νά μὴ διατηροῦμε καμμία ἐπαφή μαζί τους, πάντοτε ὁμως μέ προσοχή καί διάκριση.

Χρήσιμο, ἀντιθέτως, εἶναι νά γνωρίζουμε καί τόν τόπο καί τόν τρόπο τῶν θρησκευτικῶν τους τελετῶν καί τῶν ἐκδηλώσεων. Ἐτσι θά μποροῦμε ὡς ἱεραπόστολοι νά βρῖσκουμε καί νά ἐπισημαῖνουμε τά σημεῖα ἐπαφῆς, ὡστε νά τοὺς «πλησιάσουμε» εὐκολώτερα καί ἀποδοτικώτερα.

Ἐσ μήν ξεχνᾶμε τόν Ἀπόστολο Παῦλο τί εἶπε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους στόν Ἄρειο Πάγο γιά τό βωμό τους στόν «ἄγνωστο Θεό» (Πράξ. 17, 22-23).

Δ. Ἐπιλογικό

Ὡς πρὸς τό σκέλος τῶν ἐρωτημάτων, ἔάν πρέπει ὁ Ὁρθόδοξος Χριστιανός νά παίρνει τήν ἄδεια τοῦ πνευματικοῦ του πατρός γιά μία τέτοια ἐγκυκλοπαιδική-πολιτιστική παρακολούθηση καί ἐνημέρωση, θά ἡέγαμε ὅτι δέν εἶναι ἄσχημη ἰδέα. Ἀντιθέτως, μάλιστα, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος συμβουλεῖ: «Πάντα εὐσχημόνως καί κατά τάξιν γινέσθω» (Α' Κορ. 14, 40). Καλὸ εἶναι νά ρωτᾶμε. Κανείς δέν χάνει ὅταν ρωτᾶει καί συμβουλεῖται.

Ἐκτός αὐτοῦ ἔτσι ἐνημερώνεται καί ὁ πνευματικός καί γιά τήν πορεία τοῦ μεμονωμένου Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ καί γιά τήν ἐξέλιξη τῆς χριστιανικῆς καί μὴ κοινωνίας γενικώτερα.

Παναγιώτης Ι. Μπούμης

«τῶν δέ μαθητῶν καθὼς ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς... ἀδελφοῖς»

(Πράξ. ια' 29)

Ἀπὸ 1-1-2008 ἕως 31-3-2008 προσφέρθηκαν στὸ Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τὰ παρακάτω χρηματικά ποσά γιὰ τὸ Ἱεραποστολικὸ ἔργο ἀπὸ τοὺς:

Anagnostopoulou J. 37,80 • Economou G. 31,50 • Lakoymentas I. 50 • Tsina F. 31,50 • Ἀβραμιώτη Ἀ. 940 • Ἀγᾶ Ἀ. 40 • Ἀγαθοπούλου Δ. 20 • Ἀγγελόπουλο Π. 30 • Ἀγγέλου Σ. 50 • Ἀδελφότης «ΕΥΝΙΚΗ» 50 • Ἀθανασιάδης Ν. 70 • Ἀθανασόπουλο Κ. 15 • Ἀλεξανδράτο Γ. 200 • Ἀλεξάνδρου Ἰ. 100 • Ἀλεξίου Γ. 100 • Ἀλικάκο Γ. 101,27 • Ἀλμυρό Γ. 20 • Ἀλπαντάκη Μ. 100 • Ἀναγνωστίδου Ἀ. 50 • Ἀναγνωστοπούλου Ἐ. 300 • Ἀναγνωστοπούλου Ε. 20 • Ἀνανιάδης Σ. 20 • Ἀναστασάκη Ἀ. Κ. 60 • Ἀναστασίου Σ. 50 • Ἀναστασίου - Κυργιανίδης Ζ. 55 • Ἀνδριανοῦ Χ. 50 • Ἀνδρίτσου - Πετρούλη Μ. 150 • Ἀντωνικόπουλο Ἰ. 50 • Ἀντωνικόπουλου Μ. 20 • Ἀντωνιάτου Π. 100 • Ἀντωνιάδου Σ. 10 • Ἀντωνιάδου Χ. 400 • Ἀντωνίου Ἰ. 100 • Ἀντωνόπουλος Α. 950 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1046) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1) 0,5 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 29) 15 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 32) 15 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1007) 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1006) 15 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 634) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 631) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 629) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 614) 300 •

Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 607) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 512) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1120) 500 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4134) 50 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4133) 20 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4097) 50 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4094) 350 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4121) 40 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1109) 7.000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 510) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1093) 70 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 69) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 987) 150 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1088, 1089, 1090, 1091, 1092) 14.500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 349) 120 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 334, 1014) 80 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 189) 600 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 562) 20 • Ἀνώνυμο (Δ.Ε.Π. 467) 10 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1083, 1084, 1085, 1086, 1087) 10.000 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 632) 100 • Ἀνώνυμο (Δ.Ε.Π. 479) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 53) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 206) 30 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 590) 500 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 1020) 1.000 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4139) 200 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 236) 50 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 605) 120 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 643) 100 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 38) 150 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4106) 20 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4064) 50 • Ἀνώνυμο (Α.Α. 4047) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 773) 300 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 31) 20 • Ἀνώνυμο (Γ.Ε. 88) 120 • Ἀποστολόπουλο Ἰ. 20 • Ἀποστόλου Μ. 20 • Ἀρβανιτάκη Ἀ. 100 • Ἀργυριάδου Β. 60 • Ἀστυλὸν Ἀνιάτων 608,39 • Αὐγερινό Μ. 100 • Αὐγερίου Β. 320 • Βάθη Σ. 15 • Βασιλιάνου Ἀ. 80 • Βασιλιάκη Σ. 450 • Βα-

σιλειάδης Κ. 50 • Βασιλειάδης Π. 30 • Βασιλοπούλου Σ. 70 • Βασιλοπούλου Σ. 60 • Βαταβάλη Ἀ. 20 • Βαχαδούρη Π. 150 • Βελέντζα Π. 20 • Βελιούδιο Ε. 15 • Βενετάνη Α. 50 • Βέττα Γ. 20 • Βλάχο Ἀ. 100 • Βλάχο Δ. 50 • Βλαχόπουλος Π. 10 • Βογιατζιδάκη Μ. 100 • Βολονάκη Ἐ. 30 • Βούζαλη Θ. 30 • Βουλάγκα Φ. 10 • Βούλκα Π. 50 • Βροντού Κ. 25 • Βυτανιώτη Ἀ. 30 • Γαλαγάλη Ἀ. 20 • Γασιά Γ. 50 • Γερεμτζέ Ζ. 50 • Γεροκόμο Γ. 50 • Γεωργουλέα Ἀ. 10 • Γιαννακάκη Ἰ. 10 • Γιαννακόπουλο Ἀ. 40 • Γιανναρά Μ. 30 • Γκανασούλη Τ. 25 • Γκιουζέλη Ε. 15 • Γκολέμη Ἐ. 50 • Γκοντόπουλο Δ. 250 • Γκούμα Δ. 50 • Γκουντόπουλο Χ. 250 • Γκούτρα Δ. 10 • Γραικιώτου Ε. 10 • Γραμματικοῦ Ἀ. 50 • Γρηγοριάδης Ἀ. 20 • Γρηγορίου Ἰ. 50 • Γρίβα Β. 60 • Γρίβα Μ. 10 • Γρυδάκης Σ. 30 • Γυριτίδης Ἀ. 20 • Γυφτάκης Π. 50 • Γώγο Γ. 250 • Δασκαλάκη Ε. 50 • Δασούρα Β. 100 • Δελιῆ Δ. 20 • Δέμελη Θ. 20 • Δεμερτζίδης Ν. 165 • Δημ. Σχ. Δεύτερο Κοζάνης 100 • Δημακοπούλου Ε. 50 • Δημαράτου Ὁ. 60 • Δημητριάδης Κ. 20 • Δημητριάδου Ν. 15 • Δημητρίου Ἀν. 20 • Δημητρίου Ἐ. 10 • Δημητρίου Ν. 30 • Δημητροπούλου Ν. 100 • Διαμαντίδου Β. 50 • Δίξελο Θ. 40 • Δόβρη Χ. 50 • Δουμούρα Σ. 50 • Δούση Θ. 60 • Δραγοῦμη Δ. 15 • Δρακουλάκη Μ. 200 • Δρισέλη Ἐ. 10 • Δρύ Ἐ. 10 • Ἐλευθερίου Β. 20 •

Ἐπιδοφόρο Ἰ. 30 • Ἐμμανουήλιδου Μ. 100 • Ἐξαρχόπουλο Κ. 10 • Εὐθυμίου Γ. 100 • Εὐθυμίου Ἐ. 10 • Εὐθυμίου Ο. 20 • Εὐσταθίου Δ. 10 • Ζαγκανᾶ Μ. 30 • Ζαῖρη Σ. 100 • Ζαρίφη Μ. 10 • Ζάρου Μ. 100 • Ζαχαριάδου Κ. 30 • Ζαχαρίου Ν. 100 • Ζαχόπουλο Ε. 20 • Ζουγανέλη Ἐ. 20 • Ζουναρέλη - Ντόβα Ἐ. 150 • Ζυγούρα Ἀ. 60 • Ζώγια Ε. 150 • Ζωχιού Δ. 50 • Ἠλία Π. 30 • Ἠλιοπούλου Χ. 100 • Ἠσυχαστήριο «ΑΓ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ» 25 • Ἠσυχαστήριο «ΟΙ ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΟΙ» 40 • Θεοδωρακάκη Ζ. 70 • Θεοδωράκη Μ. 20 • Θεοδωράκη Φ. 50 • Θεοδωρίδου Ἀ. 30 • Θεοδωρόπουλο Ἰ. 400 • Θεοῦ Ἀ.

10 • Ἰακώβου Κ. 60 • Ἱεροδιακόνου Ν. Ἀνδρέα 200 • Ἰωαννίδου Σ. 50 • Ἰωβ Ἐ. 20 • Καλαϊτζή Δ. 100 • Καλαντζοπούλου Φ. 100 • Καλλῆ Π. 10 • Καλλιπολίτη Ν. 10 • Καλογεροπούλου Τ. 20 • Καλοσίπη Ἀ. Ε. 10 • Καμτσῆ Μ. 100 • Κανδαράκη Ἀ. 100 • Καντᾶ Ν. 50 • Κάντζο Κ. 20 • Καραδαλῆ Σ. 100 • Καραθανάσης Χ. 20 • Καραϊθανίδου Ἀ. 30 • Καραμέτσου Μ. 10 • Καραμποῖκη Β. 50 • Καραμπούλα Φ. 10 • Καρανάσιου Ἀ. 20 • Καρατάσο Σ. 80 • Καρβουντζή Α. 50 • Καρδαρα Ἀ. 100 • Καρκάνη Ἀ. 500 • Καρκάνη Φ. 20 • Καρύδης Ε. 50 • Κάσσης Ο. 150 • Κασσιάνο Μ. 50 • Καστανιώτη Β. 100 • Κατηχ. Σχ. Ἰ.Ν. Ἀγ. Φω-

τεινῆς Ν. Σμύρνης 500 • Κατούφα Π. 80 • Κατσάνη Β. 50 • Κατσαρού Κ. 10 • Κατσαφανά Γ. 50 • Κατσιρή Β. 20 • Κατσούλα Ἰ. 10 • Κεράνη Ἀ. 200 • Κληρονόμο Ἰ. 50 • Κοζιώρα Ἰ. 50 • Κοκκινάκη Ὑ. 100 • Κονδύλη Ἰ. 50 • Κοντονάσιο Π. 90 • Κοράκη Ἰ. 50 • Κορακιανίτου Ἰ. 300 • Κοτρίδης Κ. 200 • Κοτσαρίνη Κ. 20 • Κοτσιρέα Σ. 10 • Κούγια Α. 30 • Κουκουράβα Ἐ. 20 • Κουλοπούλου Ἐ. 200 • Κουμεντάκη Ἰ. 15 • Κουσό Ἀ. Κ. 20 • Κουστᾶ Ἀ. 300 • Κουτάντο Θ. 50 • Κούτση Α. 10 • Κουτσίκου Κ. 50 • Κοφινᾶ Φ. 30 • Κοψίνη Χ. 30 • Κρητικὸ Γ. 250 • Κριτωτάκη Ἰ. 50 • Κυπραίῳ Π. 20 • Κυπριωτάκη Κ. 30 • Κυριαζή Π. 100

Ἡ ἱερά Μητρόπολις Ζηπάμπουε, τὸ Μεγάλο Σάββατο, διένειμε τρόφιμα καὶ γλυκὰ γιὰ νὰ στολίσουν τὸ Πασχαλινὸ τραπέζι τοὺς περισσότερες ἀπὸ 600 φτωχὲς οἰκογένειες.

• Κυριαζόπουλο Σ. 50 • Κωνσταντί-
νου Β. 50 • Κωστή Ά. 40 • Κώτη Ά.
100 • Κωφοῦ Ε. 15 • Λατσαρά Ί. 20
• Λεμπέση Ά. 40 • Λιάπη Α. 10 •
Λιόθλιου Γ. 20 • Λοβέρδου Β. 100 •
Λουκμακιάδη Θ. 35 • Λούκο Κ. 35 •
Λουκοπούλου Π. 50 • Λουλιούδη Ρ.
20 • Λούμου - Παναγιωτοπούλου
Π. 10 • Λυκοπάντη Έ. 50 • Λυ-
κούργου Π. 100 • Λυράκη Ζ. 20 •
Μαγκανάρη Α. 30 • Μακρή Β. 50 •
Μακρή Ί. 10 • Μάλλιανη Γ. 20 •
Μάλλη Α. Ί. 50 • Μαμαλιούγκα Β.
100 • Μάνθου Ν. 100 • Μανιάτη Γ.
100 • Μανίκα Γ. 50 • Μανώλιακα Μ.
20 • Μανωλοπούλου Ε. 20 • Μαρ-
γαρίτη Κ. Ί. 10 • Μαργέτη Α. 40 •
Μαρκαντώνη Ν. 15 • Μάρκου Ν. 50
• Μαρούλη Ε. 40 • Ματσιώτα Έ. 60
• Ματσούκη Έ. Ό. 10 • Μαυροφό-
ρου Μ. 15 • Μελιάνο Π. 40 • Μήλι-
ου Σ. 20 • Μηλιώτη Κ. 20 • Μητρό-
πολη Λαρίσης 50 • Μητρούδη Μ.
100 • Μήτσιο Χ. 80 • Μικρόπουλο
Γ. 100 • Μίχο Σ. 10 • Μονή Άγ. Πά-
ντων 30 • Μονή Ευαγγελισμού 10 •
Μονή Καρακάλλου 20 • Μονή Κοι-
μήσεως Θεοτόκου Μάρκων 50 •
Μονή Σίμωνος Πέτρων 20 • Μοσχί-
δου Μ. 150 • Μοσχογιαννάκη Κ. 50
• Μούητο Γ. 10 • Μουρτζάνο Χ. 50
• Μουσταφείλου Ί. 250 • Μουχα-
ρόπουλο Ά. 30 • Μπακομήτρο Π.
50 • Μπαλή Χ. 80 • Μπαλντή Δ.
200 • Μπανάκα Ε. 25 • Μπαρσάκη
Σ. 10 • Μπατόγλου Έ. 30 • Μπέλ-
λου Σ. 40 • Μπηλιώνη Θ. 15 • Μπί-
κο Ν. 100 • Μποζόπουλο Κ. 50 •
Μποσδίκου Α. 10 • Μπότσου Ά.
15.000 • Μπουλιέρη Ά. 100 •
Μπουλούκου Ά. 200 • Μπούρμα
Έ. 110 • Μπουρνέη Β. 20 • Μπουρ-
σινοῦ Β. 50 • Μπούσμπουρα Π. 70
• Μπουτζέλη Ζ. 20 • Μπουχλή Μ.
100 • Μπριόλα Ά. 50 • Μυλωνά Μ.
200 • Μυλωνά Σ. 30 • Μωραγιάννη
Θ. 25 • Ναθανάη Έ. 60 • Νάννου
Ε. 50 • Ναό Άγ. Δημητρίου 50 • Νι-
κολαΐδη Ά. 10 • Νικολάου Δ. 100 •

Νικολητόπουλο Δ. 20 • Νταμπάλη
Έ. 10 • Ντόκα Π. 300 • Ο.Χ.Ε.Κ. Βύ-
ρωνος 200 • Οικοτροφείο Θηλέων
«ΑΓ. ΦΙΛΟΘΕΗ» 20 • Όρφανάκη Έ.
60 • Όρφανίδη Ά. 50 • Παδουβᾶ Ν.
300 • Παιδοβρεξάκη Ί. 50 • Παλαι-
οκρασᾶ Μ. 50 • Παλαμιώτου Ά. Β.
15 • Παναγιωτοπούλου Μ. 20 • Πα-
ναγιώτου Ά. 10 • Παναγιωτουνάκο
Γ. Σ. 50 • Παναγοπούλου Ε. 50 •
Πανούση Μ. 50 • Παντζοπούλου Ά.
30 • Παντογιού Π. 60 • Παπαβασι-
λείου Ά. 20 • Παπαβασιλείου Κ. 30
• Παπαγατσιᾶ Ε. 5 • Παπαγεωργίου
Χ. Β. 10 • Παπαγεωργίου Γ. 100 •
Παπαρηγορίου Σ. 20 • Παπαδιᾶ Μ.
30 • Παπαδόπουλο Θ. 50 • Παπα-
δόπουλο Ί. 50 • Παπαδοπούλου Α.
20 • Παπαδοπούλου Ε. 100 • Πα-
παζάνη Γ. 40 • Παπαθανασίου Ά. 80
• Παπακωνσταντίνου Β. Ν. 100 •
Παπαναστασίου Ί. 50 • Παπανικο-
λάου Ε. 10 • Παπανικολάου Μ. 20
• Παπατριανταφύλλου Ά. 50 • Παπ-
πᾶ Μ. 25 • Παραρά Ρ. 100 • Παρα-
σκευᾶ Ν. 10 • Παρασκευόπουλο Κ.
20 • Πασακοπούλου Γ. 15 • Πα-
τουνά Έ. 90 • Περισοράτη Κ. 100 •
Πετράκη Ά. 20 • Πετρόπουλο Π. 55
• Πεττεμερίδου Ε. 50 • Πιταρά Ί. 50
• Πηλαστάρη Χ. 10 • Πηλατιώτη Γ.
25 • Πηλατή Β. 20.000 • Πηλατή Κ. 30
• Πηλιάτσικα Ε. 10 • Πηλιάτσο Θ. 300
• Ποηάτο Σ. 150 • Ποηιτάκο Ν. 20 •
Ποηίτη Ί. 20 • Πουλάκη Ε. 22 •
Πουλάκη Μ. 50 • Πυριόχο Λ. 50 •
Ράλλη Χ. 10 • Ριζάκη Σ. 60 • Ροβε-
δάκη Έ. 150 • Ρόδη Μ. 20 • Ροζάκη
Γ. 20 • Ρόκα Ε. 10 • Ρουμπάνη Χ.
100 • Ροῦσσο Β. 200 • Σαββέλη Χ.
100 • Σαγια Β. Ν. 100 • Σακελλάρη
Γ. 150 • Σακιώτη Κ. 50 • Σάλητα Π.
10 • Σαμπαζιώτη Ά. 150 • Σαρά-
ντου 50 • Σαρδέλη Ν. 50 • Σαρό-
γλου Λ. 15 • Σαρρή Χ. 40 • Σαρτζε-
τάκη Ε. 600 • Σέρρου Ί. 10 • Σιγάλη
Μ. 50 • Σιδέρη Σ. 45 • Σιδερίδου Μ.
15 • Σιδηρά Γ. 10 • Σιδηρόπουλο Ί.
100 • Σκαμάγκα Δ. 60 • Σκαητᾶ Δ.

20 • Σκαητσοδήμου Μ. 50 • Σκέ-
ντζου Σ. 50 • Σκουλουφινάκη Ε.
100 • Σκουμπᾶ Ί. Δ. 60 • Σούρη Χ.
150 • Σπάθη Θ. 20 • Σπανογιάννη
Ν. 20 • Σπυροπούλου Ά. 10 • Στα-
λάκη Α. 20 • Σταματάκη Δ. 80 • Στα-
μάτη Ό. 420 • Σταματοπούλο Ά.
30 • Σταματοπούλο Δ. 250 • Σταμα-
τοπούλου - Ρούσσου Ά. 60 •
Σταυριανού Ά. 10 • Σταυρίδου Μ.
20 • Σταυρόπουλο Ί. 500 • Στεφα-
νάκου Κ. 10 • Στρατάκου Χ. 35 •
Στρατή Π. 50 • Σχολή Άπολυτρωτι-
κή Ύπ. Θεοτόκου 2.350 • Ταβθα-
δωράκη Ά. 80 • Τάγαρη Γ. 15 • Τά-
γκα Ί. 50 • Τασιοῦλη Ά. 10 • Τεπε-
λίδου Θ. 130 • Τζάτζη Μ. 30 • Τζιό-
μαλλου Β. 25 • Τζουμακίδου Π. 20
• Τηλιακοῦ Μ. 50 • Τιάκα Ά. 10 •
Τόλια Κ. 10 • Τοπολιανάκη Ά. 500
• Τουήουπάκη Σ. 15 • Τουρτόγλου
Ε. 10 • Τουτουδάκη Ζ. 300 • Τσε-
κούρα Μ. 30 • Τσέρτο Δ. 10 • Τσια-
τίρη Χ. 50 • Τσικαλιᾶ Δ. 20 • Τσιρο-
γιάννη Ε. 50 • Τσιρώνη Ρ. 15 •
Τσουκαλιᾶ Μ. 100 • Φαμέλη Μ. 100
• Φανό Χ. 20 • Φερμάνη Ά. 100 •
Φεσσόπουλο Ά. 20 • Φιλιππίδου Τ.
30 • Φιλιππου Β. 25 • Φούρη Ε.
200 • Φρακιά Μ. 10 • Φράγκου Π.
50 • Φώτη Μ. 10 • Χαιράκη Σ. 120
• Χάληρη Ε. 14 • Χάληκη Β. 200 •
Χαμηλοθώρη Κ. 50 • Χαμουρούδη
Λ. 100 • Χαντζή Τ. 50 • Χαραλαμπί-
δου Ε. 50 • Χαραλάμπους Σ. 20 •
Χασεκίδου Έ. 150 • Χατζηκώστα Έ.
331 • Χατζηπαπᾶ Μ. 30 • Χατζιάρα
Ε. 10 • Χήρα Ά. 50 • Χονδροῦ Έ. 50
• Χούρι Ά. 300 • Χουτουριάδη Ν.
50 • Χρηστάκη Γ. 50 • Χριστ. Ένω-
ση «Η ΕΛΠΙΣ» 20 • Χρύσαλη Γ. 50 •
Χρυσικόπουλο Ά. 10 • Ψαθά Ά. 50
• Ψαρρή Ί. 10.

Επιμέλεια:

Ευάγγελος Δ. Ζουρδούμης

Πάντα τά έθνη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ούανα Ντιρουέγκο!!! † ό Κ.Γρ.	2
Τό άποστολικό έργο του Ευαγγελιστή Μάρκου Μ.Σ.Π.	3
Όδοιπορικό στην ιεραποστολή της Μαδαγασκάρης Φ.Μ.	6
6η Ίουνίου: ήμέρα μνήμης στην Κορέα Μ.Σ.	9
Νιγηρία... 1997-2007 10 χρόνια ενός σιωπηλού θαύματος έκκλησιαστικής ένότητας και αγάπης † ό Καμερούν Γρηγόριος	10
Τώρα και... τότε Ή ήλοκλήρωση μιας ιεραποστολικής πορείας 33 χρόνων	16
Νέα εύλογία στην Έκκλησία Κορέας	18
Εικόνες από την καθημερινή ζωή στη Μαδαγασκάρη	19
«Κι εγώ μένω στά χέρια του Θεού τώρα, για πάντα» † ό Κεντρώας Άφρικης Ίγνάτιος	20
Οικονομική συμβολή του Γραφείου Έξωτερικής Ίεραποστολής (α΄ τρίμηνο 2008)	22
Νομοκανονικά Παναγιώτης Ί. Μπούμης	24
Δωρητές Ευάγγελος Δ. Ζουρδούμης	28

Πάντα τά έθνη

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Έτος ΚΖ΄, τεῦχος 106, Άπρ.-Μάιος-Ίουν. 2008

Τριμηνιαίο ιεραποστολικό περιοδικό
ΚΩΔΙΚΟΣ 3536

* Πληροφορεί με τρόπο υπεύθυνο για τίς όρθόδοξες ιεραπο-
στολικές προσπάθειες ανά τον κόσμο.

* Ενημερώνει πάνω στην πολύμορφη πραγματικότητα του κό-
σμου, που περιλαμβάνει τόσα έθνη με ποικίλα προβλήματα
και χαρίσματα.

Ίδιοκτήσης: Άποστολική Διακονία της Έκκλησίας της Ελλά-
δος - Ίωάννου Γενναδίου 14 - Άθήνα 115 21.

Έκδοτης-Διευθυντής: Ό Έπίσκοπος Φαναρίου κ. Άγαθά-
γγελος, Γενικός Διευθυντής της Άποστολικής Διακονίας της
Έκκλησίας της Ελλάδος. Ίασίου 1, 115 21 Άθήνα.

Ίδρυτής: Ό Αρχιεπίσκοπος Τιράνων και πάσης Άλβανίας κ.
Άναστάσιος. Διετέλεσε Διευθυντής κατά τά έτη 1981-1992.

Υπεύθυνος ύλης: Άρχιμ. Άλέξιος Ψοίνος, Διευθυντής Ύπη-
ρεσιών της Άποστολικής Διακονίας.

Σύνταξη - Έπιμέλεια έκδόσεως: Γραφείο Έξωτερικής Ίερα-
ποστολής της Άποστολικής Διακονίας.

Έπιστολές - Έμβάσματα: «ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ» Άποστολι-
κή Διακονία, Ίω. Γενναδίου 14 — Άθήνα 115 21 — Τηλ. 210-
7272.314 - 317, 210-7272.345. Fax 210-7272.310.

Συνδρομή για 1 χρόνο:

Έσωτερικού	€ 5
Κύπρου	5 λίρες Κύπρου
Ευρώπης	€ 12
Λουπές χώρες	€ 14
Τμή τεύχους	€ 1,25
* Για τούς φοιτητές και μαθητές:	€ 2,50

* Η τιμή είναι συμβολική. Δέν άποσκοπεί στην κάλυψη των
έξόδων έκδόσεως, αλλά στην υπεύθυνη διαμόρφωση ιεραπο-
στολικής συνειδήσεως. Γίνονται δεκτές προαιρετικές προσφο-
ρές για την έκδοση του περιοδικού.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Νικόλαος Κάλτζιας.

Διεύθυνση: Άσκληπιού 10 - 175 64 Π. Φάληρο

PANTA TA ETHNI (All Nations)

Year 27, No 106, April-May-June 2008

The aims of the quarterly magazine "Panta ta Ethni" are:

* To provide information in a responsible way on
Orthodox missionary efforts throughout the world.

* To arouse awareness of the multiform reality of the
modern world.

Publisher: Bishop of Phanarion Agathangelos, General
Director of Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Founder: Archbishop of Tirana and all Albania Anastasios
Yannoulatos. He was editor during 1981-1992.

Editorial Board: Foreign Mission Office of Apostoliki
Diakonia of the Church of Greece.

Letters-Remittances: "PANTA TA ETHNI" (All Nations)

Apostoliki Diakonia, 14, Io. Gennadiou St. — 115 21

Athens — GREECE. Tel. ++3210.7272.345.

Subscription for 1 year:

Greece	€ 5
Cyprus	5 £ Cyprus
Europe	€ 12
Other countries	€ 14

Printed: By Apostoliki Diakonia of the Church of Greece.

Καλλιτεχνική επιμέλεια: Άποστολική Διακονία